

VERRIJKING GEBIEDSVISIE BRAINPORT CITY

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

VOORWOORD

In deze Verrijking Gebiedsvisie Brainport City en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma SGE 2019 maken we een begin met het in beeld brengen van alle grotere ruimte vragende opgaven binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE). Ook bestaande richtinggevendende uitspraken en lopende projecten zijn hierin opgenomen. Met deze Verrijking bouwen we voort op de bestaande Gebiedsvisie Brainport City en verbreden we de geografische focus hiervan naar het hele SGE-grondgebied. Ook verruimen we de thematische focus vanuit economie en het vestigingsklimaat naar wonen, mobiliteit, voorzieningen en landschap. Want in onze regio van steden en dorpen (City of Villages) gaat het erom economische voorspoed (Economic Welfare) te verbinden met kwaliteit van leven (Quality of Life). In het verwezenlijken van deze verbinding ligt de uitdaging een duurzame samenleving te creëren. Het is aan alle betrokkenen, inwoners, bedrijven, instellingen en overheden, om hieraan bij te dragen!

Ruimte om te leven

Onze regio is volop in ontwikkeling. De erkenning van Brainport als derde economisch kerngebied van Nederland gaf het SGE een krachtige impuls. Onze economie groeit sneller dan het landelijk gemiddelde en de werkgelegenheid in onze regio neemt toe. Ook het migratiesaldo is positief; naar verwachting neemt het bevolkingsaantal in het SGE de komende decennia toe met zo'n honderdduizend inwoners. Dit is maar liefst de omvang van een stad als Helmond! Door deze ontwikkelingen groeit de vraag naar woningen, bedrijventerreinen, mobiliteit, voorzieningen en recreatiemogelijkheden. Al deze functies moeten optimaal worden ingepast in de beschikbare ruimte. Daarnaast zijn er andere essentiële opgaven voor het behouden en versterken van een goed en gezond woon- en leefklimaat die van grote invloed zijn op ons ruimtegebruik. Ze leggen een claim op een deel van dezelfde, schaarse ruimte. Denk aan het verduurzamen van onze energievoorziening met onder andere zonne- en windenergie en de noodzaak om water te bufferen. Om nog maar te zwijgen van het grote belang van voldoende ruimte voor natuur en groen. Behalve dat

dit bijdraagt aan het voorkomen van hittestress, is dit eerst en vooral een noodzakelijke basisvoorwaarde om gezond te kunnen leven. Een evenwichtige en duurzame economische ontwikkeling van het stedelijk gebied én de gehele Brainportregio, is alleen mogelijk door het behouden en versterken van een goed woon- en leefklimaat.

Het verschil maken

Het afstemmen van al deze ontwikkelingen vraagt om een zorgvuldige en integrale ruimtelijke benadering van het hele SGE. Het is dan ook niet meer dan logisch dat het thema Ruimte een prominente plaats heeft gekregen in de Samenwerkingsagenda 2018-2025. Niet om vanuit het SGE een ruimtelijke blauwdruk voor de regio op te leggen, maar wel om bestaande (sectorale) en nieuwe ruimteclaims op een effectieve manier met elkaar te verbinden, meer integraal te benaderen en zo nodig tegen elkaar af te wegen. Zo spelen we als samenwerkingsverband van onze negen gemeenten een doorslaggevende rol in het grijpen van kansen en het bereiken van uitstekende resultaten voor onze inwoners en ondernemers. Want lokale maatschappelijke opgaven zijn soms effectiever te realiseren op een regionale schaal.

Samen maken we het verschil!

Arno Uijlenhoet en Gaby van den Waardenburg, bestuurlijk trekkers Verrijken gebiedsvisie en uitvoeringsprogramma Brainport City

INHOUD

1	Voorwoord	3	6.2	Opgaven	12
2	Inleiding	4	7	Voorzieningen & Evenementen	13
2.1	Brainport City	5	7.1	Verrijking	13
2.2	De Gebiedsvisie Brainport City als houvast voor het thema Ruimte	6	7.2	Opgaven	13
3	Leeswijzer	6	8	Mobiliteit	14
4	Samenwerkingsagenda 2018-2025	7	8.1	Verrijking	14
4.1	City of Villages	7	8.2	Opgaven	15
4.2	Verrijking	8	9	Transitie Landelijk gebied	16
4.3	Opgaven	8	9.1	Verrijking	17
5	Economie	9	9.2	Opgaven	17
5.1	Verrijking	10	10	Richtinggevendende uitspraken en opgaven	18
5.2	Opgaven	10	10.1	Richtinggevendende uitspraken	19
6	Wonen	11	10.2	Opgaven	21
6.1	Verrijking	12	Uitvoeringsprogramma	23 t/m 49	
			Bijlage 1 Tabel van Brainport projecten	50 t/m 67	

2 INLEIDING

Het nieuwe thema Ruimte kreeg binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven een plaats op de Samenwerkingsagenda 2018-2025. Als steeds intensiever samenwerkende SGE-gemeenten zagen we in de voorgaande jaren dat voor goede oplossingen op de thema's Wonen, Economie en Voorzieningen vaak vragen over ruimte beantwoord moesten worden. Ook maatschappelijke opgaven op het gebied van recreatie, natuur, de opvang van water, klimaatadaptatie en hittestress vragen om gezamenlijke keuzes op het gebied van ruimtegebruik. Daarmee is Ruimte een fundamenteel thema, dat belangrijk is voor de slagkracht en reikwijdte van onze samenwerking binnen het SGE.

In de samenwerkingsagenda 2018-2025 kozen we ervoor de samenwerking op dit thema te laten vertrekken vanuit de Gebiedsvisie én het ruimtelijk programma Brainport City. Daarbij formuleerden we enkele uitgangspunten en opdrachten om hier handen en voeten aan te geven.

2.1 BRAINPORT CITY

De Gebiedsvisie Brainport City (bijlage 1) is opgesteld in het kader van het MIRT onderzoek 'Brainport Avenue 2020-2040'. Het voornaamste doel van de Gebiedsvisie was het opstellen van een toekomstperspectief waarmee Brainport kan blijven concurreren met Europese kennis- en innovatie regio's.

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- 1 Het versterken en optimaliseren van de connectiviteit zijn van groot belang voor het behoud en uitbouw van de positie van Brainport;
- 2 Het versterken van de connectiviteit dient gepaard te gaan met het verstevigen van het eigen vestigingsklimaat en de aantrekkingskracht richting talent, kenniswerkers en bedrijven;
- 3 Agglomeratievoordelen (voordelen van grote stedelijke gebieden) zijn vooral te verkrijgen via Borrowed Size en Borrowed Quality (gemeenten "lenen" voorzieningen/natuur en kracht en kwaliteit van buurgemeenten) en daarmee betere connectiviteit. Een forse vergroting van de stedelijke massa past niet bij het karakter van de Mozaïekmetropool en is bovendien weinig realistisch.

Niet alle negen gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven waren rechtstreeks betrokken bij het opstellen van de Gebiedsvisie Brainport City.

In de uiteindelijke Gebiedsvisie wordt dat onder meer zichtbaar door de focus op projecten in en om Eindhoven en ruimtelijke ingrepen langs de lijn Eindhoven Airport-Brainport Industries Campus-Station Eindhoven.

VERRIJKEN GEBIEDSVISIE EN UITVOERINGSPROGRAMMA BRAINPORT CITY

- 1 We benutten de Gebiedsvisie Brainport City als uitgangspunt voor onze samenwerking op het thema Ruimte en onze behoefte aan het gezamenlijk ruimtelijk faciliteren van de thema's Economie, Wonen en Voorzieningen/Evenementen.
- 2 We verkennen op welke wijze we de Gebiedsvisie Brainport City en het daarmee samenhangende adaptieve programma kunnen verrijken tot een regiodekkende en regionaal gedragen agenda en uitvoeringsprogramma.
- 3 Tevens verkennen we hoe deze verrijkte, regiodekkende en regionaal gedragen Gebiedsvisie Brainport City in het stedelijk gebied bestuurlijk kan worden verankerd.
- 4 Daarmee ontstaat voor de samenwerkende gemeenten een belangrijke bouwsteen voor de op te stellen gemeentelijke omgevingsvisies en omgevingsplannen.
- 5 De verrijkte gezamenlijke visie en het uitvoeringsprogramma Brainport City vormt ons vertrekpunt in het overleg/onderhandelingen met het Rijk en provincie.

Bron: Samenwerkingsagenda 2018-2025 (p19)

2.2 DE GEBIEDSVISIE BRAINPORT CITY ALS HOUVAST VOOR HET THEMA RUIMTE

Door de sterke focus op de drie uitgangspunten (connectiviteit, vestigingsklimaat, agglomeratiekracht) biedt de Gebiedsvisie Brainport City nog niet voldoende houvast om als basis te fungeren voor het ruimtelijk faciliteren van de overige thema's van het Stedelijk Gebied. Dat was de reden dat al in de samenwerkingsagenda een verrijking van de visie noodzakelijk werd gevonden.

Het portefeuillehoudersoverleg Ruimte van het Stedelijk Gebied maakte daarbij de keuze om deze verrijking in eerste aanzet te beperken tot het toevoegen van eerder regionaal vastgesteld ruimtelijk beleid. Het gaat hier vanzelfsprekend vooral om beleid op de vier thema's waar de SGE-samenwerking zich op focust.

Bij regionaal vastgesteld beleid kan het gaan om beleid dat is vastgesteld door het Stedelijk Gebied

Eindhoven of door de individuele gemeenten van het SGE, de Metropoolregio Eindhoven (MRE) en de provincie Noord-Brabant. Door deze, deels sectorale, beleidskeuzes bij elkaar te brengen en te koppelen aan de Gebiedsvisie Brainport City, ontstaat een completer en samenhangender beeld van het (ruimtelijk relevante) regionale beleid. Deze verrijking vormt, gebundeld met de Gebiedsvisie Brainport City een nieuw vertrekpunt voor de samenwerking op het thema Ruimte.

4 SAMENWERKINGSAGENDA 2018-2025 STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN

4.1 CITY OF VILLAGES

Het Stedelijk Gebied Eindhoven vormt een levend netwerk. Ruim een half miljoen mensen wonen, werken, recreëren en leren elke dag binnen deze compacte regio. We beschouwen het Stedelijk Gebied dan ook als een 'City of Villages'. City staat voor de gezamenlijke kracht als hart van Brainport Eindhoven, met de dynamiek die daarbij hoort. Deze City is opgebouwd uit tal van bouwstenen: de stadscentra van Eindhoven en Helmond, de wijken, de gemeenschappen en de dorpen (Best, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Oirschot, Son & Breugel, Veldhoven, Waalre) oftewel 'de Villages'. De City of Villages kent geen harde grenzen. Het gebied vormt door de onderlinge maatschappelijke en fysieke verbindingen geografisch een herkenbare eenheid. De mix van stedelijkheid en dorpscultuur is dé kracht van het SGE. De stad en het land eromheen maken elkaar sterker. De stad wordt aantrekkelijker door het mooie landelijke gebied in de randgemeenten en de groene voorzieningen terwijl de randgemeenten aan kwaliteit winnen door het hoogstedelijke voorzieningenniveau in de stad. Achter het concept City of Villages spreekt dan ook de ambitie om aan de ene kant de hoogstedelijkheid van de binnenstad van Eindhoven te versterken, maar ook om de zowel sociaal als ruimtelijk nog herkenbare

dorpsstructuren in de randgemeenten te behouden. Zo werkt het SGE samen aan een unieke combinatie van wonen, werken en recreëren.

Om een verdere invulling te kunnen geven aan deze unieke combinatie zijn twee concepten voor het Stedelijk Gebied essentieel: Quality of Life en Economic Welfare. 'Quality of Life' gaat vooral over de ambitie om voor iedereen een prettig en gezond leefklimaat te creëren waarin iedereen kan meedoen, of je nu een internationale kenniswerker bent of een pakketbezorger. Iedereen kan in het City of Villages veilig en prettig wonen, recreëren en werken. 'Economic Welfare' richt zich vooral op het creëren van een gunstig economisch klimaat en duurzame economische groei. De twee concepten zijn zeer sterk met elkaar verbonden. Zonder Quality of Life is het zeer lastig om Economic Welfare te bewerkstelligen: een goed vestigingsklimaat is onlosmakelijk verbonden met een prettig leefklimaat. Het verbeteren van de Quality of Life vraagt om Economic Welfare, bijvoorbeeld omdat duurzaamheid, wat sterk verbonden is met Quality of Life, nu eenmaal grote investeringen met zich meebrengt.

3. LEESWIJZER

In dit document doorlopen we eerst de thema's van het SGE en benoemen we welke zaken, die voor het SGE belangrijk zijn, niet of nauwelijks aan bod komen in de Gebiedsvisie Brainport City. Daarnaast beschrijft de tekst per thema de koers van het SGE en benoemen we de opgaven die daaruit volgen. In dit document worden nog geen nieuwe beleidskeuzes behandeld. Deze verrijking biedt een basis en verbindt perspectieven, behoeften en belangen bij besluitvormingsprocessen die aandacht vragen voor de regionale context. Om zo meer samenhang in de ruimtelijke consequenties van de keuzes ten aanzien van wonen, werken en voorzieningen te realiseren. Ook het versterken van het draagvlak en de betrokkenheid van het SGE bij het uitvoeringsprogramma Brainport City is een doel van deze verrijking.

4.2 VERRIJKING

Het concept City of Villages en de twee pijlers 'Quality of life' en 'Economic Welfare' zijn het fundament onder de samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven. Ook al zijn deze begrippen nog niet altijd voldoende concreet om als houvast voor een heldere koers te fungeren, ze hebben een dusdanige richtinggevende kracht voor de samenwerking dat ze ook aan de basis staan van deze verrijking.

4.3 OPGAVEN

De ruimtelijke consequenties van het concept 'City of Villages' moeten nog verder worden uitgewerkt om dit concept volwaardig te kunnen betrekken bij toekomstige keuzes binnen het SGE. Daarbij is het van belang dat daarmee ook de verbinding wordt gelegd met de duiding van het concept voor de andere thema's. Dit geldt ook voor het begrip 'Quality of Life'. De reikwijdte van dit begrip vormt de ambities en opgaven voor het SGE, ook in de ruimtelijke context.

5 ECONOMIE

De hightech sector is zeer belangrijk voor de economische structuur van het SGE. De prognose Bedrijventerreinen en kantoren voorspelt een forse uitbreidingsvraag van deze sector. Dit betekent echter niet dat er binnen het SGE alleen naar de hightech sector gekeken kan worden. Het hele ecosysteem van bedrijven is in meer of mindere mate van elkaar afhankelijk. Zo zijn er in de regio bijvoorbeeld ook veel toeleveranciers gevestigd.

Om het bedrijfsleven optimaal te bedienen met goede huisvesting zijn drie aspecten voor het SGE van belang. De programmering, het 1-loket en de gemeenschappelijke grondprijsystematiek. Deze drie aspecten vragen een duidelijke invulling en de nodige flexibiliteit. De programmering creëert schuifruimte en maakt het mogelijk om bij een directe noodzaak meteen ruimte te kunnen bieden.

De bedrijventerreinenvraag gaat feitelijk maar om een klein deel van de uitbreidingsvraag in de regio. Volgens de prognose van de provincie vindt zo'n 90% van de dynamiek de komende jaren plaats op bestaande bedrijventerreinen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bedrijven die investeren in hun pand, of die ruimte erbij huren of kopen. De prognose gaat er vanuit dat deze bestaande voorraad over de gehele periode kwalitatief geschikt blijft voor (toekomstige) ruimtevragers. Met alle ontwikkelingen in de economie (circulair, robotisering, smart industry etc.) en energie- en klimaatopgaven is dat echter geen vanzelfsprekendheid. We moeten voldoende aandacht hebben voor het verduurzamen en toekomstbestendig houden en maken van de bestaande voorraad. Ook binnen het SGE zien we dat ruimte zeer belangrijk is maar dat er ook al heel veel bestaande plekken aansluiten bij de vraag uit de markt. Er is dus minder snel behoefte aan 'nieuw'. Vrijwel al het beschikbare aanbod biedt goede mogelijkheden om het MKB te faciliteren en zo niet, dan liggen er veel kansen in herstructurering.

Ook op het gebied van kantoren is het van belang de focus te leggen op de bestaande kantorenvoorraad en de kwalitatieve versterking en verduurzaming daarvan. Vernieuwing van vastgoed dat op dit moment niet past bij de marktvraag maar dat zich wel op kwalitatief goede locaties bevindt, is hierbij belangrijk. Concreet betekent dit dat herbestemming (onttrekken/transformatie) nodig blijft. De kantorenvoorraad in het centrum en in het stationsgebied moet nieuwe kwalitatieve en kwantitatieve impulsen krijgen om ook op de lange termijn aantrekkelijk te blijven voor eindgebruikers. Volgens de prognose dreigt er op termijn een tekort aan meters in het centrum/stationsgebied van Eindhoven. Daarnaast valt de vraag naar kantoorruimte op 'overige locaties' op. Het gaat dan vooral om vraag naar kantoorruimte op bijvoorbeeld de HTCE en de locatie van de TU/e.

Kwantitatief is er dus voldoende aanbod, maar zowel de programmering uit 2016 van het SGE als de prognose bedrijventerreinen en kantoren 2018 van de provincie spreken van een kwalitatief tekort. Vooral een tekort aan stedelijke werkmilieus en de beperkte beschikbaarheid van thematerreinen zijn daarbij opvallend. Om een verdere kwaliteitssprong te kunnen maken wordt onderzocht hoe men gezamenlijk binnen het SGE tot kwaliteitsprofielen kan komen.

5.1 VERRIJKING

Ten opzichte van de situatie ten tijde van het opstellen van de Gebiedsvisie Brainport City is er op dit moment geen kwantitatief overschot meer van bedrijventerreinen en kantoren. Het aanbod is op dit moment nog net voldoende maar er dreigt een tekort op enkele locaties. Ook zien we voor enkele sectoren (binnen de kaders van de programmeringsafspraken) een dreigend tekort aan uitgeefbare kavels. In de programmeringsafspraken, die begin 2017 zijn vastgesteld, werd er een sterke rem gezet op het ontwikkelen van nieuwe werklocaties.

5.2 OPGAVEN

- Om een kwalitatieve verbetering op werklocaties te maken, zetten we vooral in op herstructurering. Idealiter maken we het landschap maximaal zichtbaar en hebben we oog voor duurzaamheid, veiligheid en aantrekkelijkheid. Het doel hiervan is de bestaande voorraad toekomstbestendig te maken. Om de kwaliteit verder te verbeteren, onderzoeken we hoe we gezamenlijk binnen het SGE tot kwaliteitsprofielen komen.
- We zien het belang goed zicht te houden op de vraag naar stedelijke werkmilieus en de vraag wat stedelijke werkmilieus nu eigenlijk zijn. De provinciale prognose spreekt van een kwalitatieve mismatch. Er is een tekort aan stedelijke werkmilieus en een overschot aan functionele werkmilieus. Maar wat is een stedelijk werkmilieu nu precies? In sommige gevallen kunnen in onze optiek bijvoorbeeld ook bedrijventerreinen tot de categorie 'stedelijke werkmilieus' behoren.
- In het midden-scenario van de provinciale prognose heeft een tekort aan (technisch) personeel een remmende werking op de economische groei. Het SGE vindt het verbeteren van de Quality of Life daarom belangrijk: we vergroten daarmee de aantrekkingskracht van het SGE als woonregio met als gevolg een verdere verbetering van het vestigingsklimaat.

6 WONEN

De kracht van het SGE zit hem in de diversiteit aan woonmilieus die het aan zijn inwoners kan bieden. Oftewel het SGE als "City of Villages". Van een mooi appartement in de binnenstad, tot een fraaie boerderij met een paar hectare grond erbij. Alles in combinatie met een hoog voorzieningsniveau en de nabijheid van bijvoorbeeld natuur, cultuur, sport en recreatiemogelijkheden. Op deze manier moet de Quality of Life in het SGE verder verbeterd worden. Daarbij zijn betaalbaarheid, kwaliteit en aanbod van aantrekkelijke, unieke, toonaangevende, innovatieve en gevarieerde woonmilieus belangrijke basisprincipes.

In de Gebiedsvisie Brainport City staat dat een forse vergroting van de stedelijke massa niet past bij het karakter van de mozaïekmetropool en weinig realistisch is. Het SGE onderschrijft dat standpunt. In het Afsprakenkader Wonen staat dat 90% van de woningvoorraad die het SGE in 2030 nodig heeft, er nu al staat. Het grootste gedeelte van de woningen moet door inbreiding en transformatie worden gerealiseerd. Op dit moment staat de betaalbaarheid van woningen echter onder druk door het tekort aan woningen. Om die reden is samen met het ministerie van BZK en de Provincie Noord-Brabant de "Woondeal" gesloten. Het is belangrijk zorg te dragen voor een voldoende en gevarieerd woningaanbod voor zowel hoger opgeleiden en kenniswerkers als voor mensen met een lager- of middeninkomen.

Om een verdere invulling te kunnen geven aan de kwaliteit van woningen zijn vooral de kwadrantenbenadering en de Brainport Principes belangrijk. De kwadrantenbenadering en de Brainport Principes worden ook gehanteerd door het SGE thema Wonen en zijn onderdeel van de Visie op Wonen van het SGE. De kwadrantenbenadering gaat na verdere uitwerking een conceptueel beeld geven van de diversiteit en unieke kwaliteiten van de verschillende woongebieden binnen het SGE. De Brainport Principes zullen een verdere invulling geven aan wat verstaan wordt onder kwalitatief hoogstaande woonmilieus, omdat woningen en woongebieden hoge innovatieve kwaliteiten moeten bezitten.

Dit zijn de zeven Brainport Principes uit de visie op wonen:

- 1 Koesteren van identiteit
- 2 Ruimte voor innovatie
- 3 Wauw-factor
- 4 Invloed voor bewoners
- 5 Aantrekkelijke en gevarieerde woonmilieus
- 6 Benutting regionaal schaalniveau
- 7 Gezonde verstedelijking

Daarnaast is binnen het SGE het roltrapmodel belangrijk. Eindhoven en Helmond vervullen de rol van arrival city waar jongeren zich in eerste instantie vestigen. Als jonge gezinnen stromen ze dan vaak door naar de groene, suburbane woonmilieus in de randgemeenten, terwijl ouderen juist weer vaak de behoefte hebben om dichterbij voorzieningen te gaan wonen.

6.1 VERRIJKING

De kwadrantenbenadering, de Brainport Principes en het roltrapmodel worden meegenomen. Ze staan aan de basis van nieuwe woonprojecten in het SGE en borgen de benodigde kwaliteiten die woonprojecten moeten bezitten. Daarnaast zijn de betaalbaarheid van woningen en de ambities voor gezonde verstedelijking belangrijke uitgangspunten voor het SGE.

6.2 OPGAVEN

- Op korte termijn is de grootste opgave om genoeg woningen te realiseren. In de Woondeal staan afspraken over het versnellen van de woningbouw, wijkvernieuwing, plancapaciteit en de hierbij behorende randvoorwaarden. Ongeveer 1/3 van de benodigde 30.000 woningen wordt gebouwd op de negen majeure woonlocaties. De rest komt via inbreiding en transformatie tot stand.
- Het SGE stelt zich ten doel starters en instromers aan te trekken en deze op termijn te behouden voor de regio.
- Een andere grote opgave is het verduurzamen van de huidige woonvoorraad. Nieuwe woningen worden al energieneutraal gebouwd maar bestaande woningen moeten ook energieneutraal worden gemaakt.
- Het SGE wil de ambities voor gezonde verstedelijking realiseren. Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag en tot gezonde keuzes. Denk hierbij aan groen in, rond en op redelijke afstand van de stad. De ambitie is om een goede afwisseling van bebouwing en groen en plekken met verkoelend water te creëren. Daarnaast maken we woonwijken autoluw. Veel van deze zaken sluiten aan op andere ambities. Zo hebben groenblauwe functies ook een positief effect op hittestress en klimaatadaptatie.

- Door maatschappelijke ontwikkelingen groeit het aantal één- en tweepersoonshuishoudens. Er zijn dan per saldo meer woningen nodig voor hetzelfde aantal mensen. Om dit te bewerkstelligen, kunnen we bijvoorbeeld denken aan het omzetten van een grote eengezinswoning naar twee ruime appartementen.
- De groei van het aantal woningen mag niet leiden tot onwenselijke verdringingseffecten (duurdere huur- en koopwoningen mogen sociale huurwoningen niet zomaar verdringen) of het opofferen van groenblauwe functies.

7 VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

Voorzieningen en evenementen zijn cruciaal voor een concurrerend internationaal vestigingsklimaat. Ook vanuit het perspectief van Quality of Life en de ambities voor gezonde verstedelijking zijn goede voorzieningen en evenementen cruciaal. Vanuit het SGE ligt het accent daarom op het samenwerken als ware we één gemeente. Met de benodigde (financiële) middelen in een pot, ontstaat de mogelijkheid duidelijke keuzes te maken waarmee de regio zichzelf als onderscheidend en divers kan profileren. Want niet alle gemeenten hoeven dezelfde voorzieningen te hebben: de inwoners van het SGE zijn immers niet gebonden aan gemeentegrenzen.

Daarom maken we onderscheid tussen basis-, regionale-, en topvoorzieningen.

Basisvoorzieningen zijn vooral van belang voor de inwoners van de eigen gemeente. Regionale voorzieningen zijn aantrekkelijk voor inwoners van het gehele SGE en topvoorzieningen of -evenementen trekken bezoekers van (ver) buiten het SGE.

Op deze manier realiseren we een blijvend, kwalitatief hoogstaand voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie.

7.1 VERRIJKING

Goede voorzieningen en evenementen zijn cruciaal voor een concurrerend internationaal vestigingsklimaat. Dit thema speelt dus niet alleen binnen het SGE. Ook de doelen van de Gebiedsvisie Brainport City worden gediend met een verrijking op dit thema. Daarnaast zijn goede voorzieningen en evenementen ook van belang vanuit zowel het Quality of Life principe als voor het verwezenlijken van de ambities voor gezonde verstedelijking.

7.2 OPGAVEN

Vanuit ruimtelijk perspectief kijken we naar de behoeftes en patronen van het daily urban system (verbondenheid van het gebied waarin dagelijks woon-werkverkeer plaatsvindt). Door te analyseren hoe ver en op welke manier bewoners zich door het SGE bewegen richting voorzieningen en evenementen komen we erachter hoe we de kwaliteit en de bereikbaarheid kunnen verbeteren. Later dit jaar presenteert het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen & Evenementen de toekomststrategie voor voorzieningen en evenementen aan de raden.

8 MOBILITEIT

In principe is Mobiliteit geen SGE-thema. Thema's als Economie, Wonen en Voorzieningen & Evenementen zijn echter zeer sterk verbonden met mobiliteitsvraagstukken. Inwoners laten zich voor wonen, werk en vrije tijd immers niet beperken door gemeentelijke grenzen. Daarom moeten de interne verbindingen binnen het SGE verbeterd worden voor zowel de auto, het (H)OV als de fiets. Daarnaast zullen er meer deelsystemen, parkeerhubs op afstand en autovrije zones komen. Fietsen wordt verder gestimuleerd door het aanleggen van snelfietsroutes. Om een verdere invulling te kunnen geven aan deelsystemen en parkeerhubs is het belangrijk om in te zetten op "Mobility as a Service" (MAAS). Er zou een soort Netflix voor mobiliteit kunnen worden gecreëerd waarmee reizigers via één app of betaalpas toegang kunnen krijgen tot alle soorten vervoer, waarbij de uiteindelijke ambitie is om iedereen een persoonlijk reisaanbod te kunnen doen door het inzetten van Smart Mobility.

8.1 VERRIJKING

Het versterken van het stedelijke netwerk is voor het SGE van groot belang. Het perspectief van het SGE is vanzelfsprekend directer en concreter dan dat van de Gebiedsvisie. Het gaat over onze ruimte, waarin wij en onze inwoners leven en werken. We zien dat de ambities van Brianport City op één lijn liggen met onze behoeften, bijvoorbeeld als het gaat om multimodale transferpunten.

8.2 OPGAVEN

- Het autoluw maken van bebouwd gebied moet een bijdrage leveren aan een beperking van de overlast voor de nabije omgeving. Minder verkeersbewegingen moeten ervoor zorgen dat luchtkwaliteit verbetert en dat de geluidshinder vermindert. Dit is ook van belang met het oog op de ambities voor gezonde verstedelijking. Investerings in snelfietsroutes en het (H)OV zijn hiervoor belangrijk.
- In de Gebiedsvisie wordt gesproken over een studie naar tangentiële HOV-lijnen (verbindingen buiten het stadscentrum om). Deze studie heeft nog niet plaatsgevonden. Door de deelnemers aan de deelsessies tijdens de SGE-zomerconferentie '19 is weer benadrukt dat een tangenteel systeem binnen de ruimtelijke visie van het SGE belangrijk is. Zodoende kan het centrum verder ontlast worden.
- Om reizigers 'af te vangen' en verkeersdrukte in bebouwd gebied te verminderen realiseren we multimodale transferpunten aan de randen van het SGE. Veel reisebewegingen richting het SGE vinden nog steeds met de auto plaats. Denk bijvoorbeeld aan het verbeteren van de P+R voorzieningen rondom treinstations in de grotere regio (Den Bosch, Nijmegen, Venlo).
- Naast zicht op huidige OV-knooppunten is onderzoek nodig naar wat toekomstige OV-knooppunten kunnen zijn. Fixeren op de status quo zou leiden tot verdere verdichting op plaatsen waar nu al een OV-knooppunt is. Met een open blik zien we misschien mogelijkheden om een OV-knooppunt te realiseren waar al voldoende massa is. Zo kan het OV op die plekken verder worden verbeterd.

9 TRANSITIE LANDELIJK GEBIED

Het landschap binnen het SGE is de achtertuin van de Brainport. De vitaliteit, leefbaarheid en kwaliteit van het landelijke gebied zijn voor alle inwoners van groot belang. De ambitie van de regio is om de natuur te behouden dan wel te versterken en de verbinding tussen stad en platteland te verbeteren. De doelstellingen zijn het herstel van de natuur, het cultuurhistorisch landschap en de beekdalen. Daarbij worden veel kansen gezien voor recreatie. Het herstel van de natuur zorgt er niet alleen voor dat de landschapskwaliteit omhoog gaat, maar ook dat het gebied beter bestand is tegen de klimaatverandering. De kwaliteit van het landschap wordt meegenomen in de keuzes voor het landelijk gebied. Verdere verrommeling en versnippering voorkomen we. Hierbij wordt samengewerkt met de agrarische sector.

9.1 VERRIJKING

Het thema Transitie Landelijk Gebied lag niet in de scope van de Gebiedsvisie Brainport City. Er liggen echter wel hele grote opgaven op dit terrein. Het is van belang dat de opgaven integraal bekeken worden. Hierdoor ontstaan kansen. Het samenhangend aanpakken van opgaven als leegstand, gebiedsontwikkeling of de wateropgave biedt mogelijkheden.

9.2 OPGAVEN

- We laten de kwaliteit van het landschap als drager meewegen in onze keuzes voor het landelijk gebied. Verrommeling en versnippering voorkomen we. Waardevolle natuur- en landschapsstructuren versterken we.
- We passen het opwekken (in het bijzonder bij zonnevelden) van duurzame energie in met oog voor de kwaliteit van het landschap, de bodem, landbouwkundige waarden en biodiversiteit. Waar mogelijk combineren we energieopwekking met andere functies. Subregio's en gemeenten maken in hun omgevingsbeleid een integrale afweging voor de inpassing van windmolens en zonnevelden.
- We zetten ten aanzien van de stikstof-problematiek in op verduurzaming, natuurherstel en het creëren van ontwikkelruimte in stedelijk en landelijk gebied door maatregelen zoals extern salderen. We verkennen de mogelijkheden samen met de provincie.
- Uitgangspunt is dat ingrepen ten behoeve van klimaatadaptatie altijd gepaard gaan met maatregelen voor een betere ruimtelijke kwaliteit.
- We benutten kansen om stad-land verbindingen te versterken. Bijvoorbeeld door versterking van de beekdalen, aaneengesloten natuurgebieden tot in de stad, het verbinden van groen-structuren, het versterken van recreatieve netwerken, en nieuwe bedrijvigheid aan te moedigen.
- We streven naar minder geur, fijnstof, stikstof, ammoniak, ziektekiemen, uitspoeling van nutriënten en bestrijdingsmiddelen ten behoeve van landschapsontwikkeling en gezondheid.
- We werken samen met de landbouwsector en andere stakeholders gericht aan een gezonde bodem, verbetering van de water- en luchtkwaliteit en een grotere biodiversiteit.

10 RICHTINGGEVENDE UITSPRAKEN EN OPGAVEN

Op basis van de gemaakte inventarisatie en analyse kunnen uit de verschillende beleidsstukken en -thema's een aantal richtinggevende uitspraken worden gedestilleerd met een ruimtelijke relevantie. Deze uitspraken geven mede richting aan de keuzes voor de koers binnen de ruimtelijke ontwikkeling van de regio voor de komende jaren. Samen met de opgaven die volgen uit de inventarisatie vormen deze een beeld van de beleidsgebieden en ontwikkelingen waar kansen liggen te komen tot een nog helderdere en gezamenlijke koers/ambitie binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven.

De belangrijkste uitspraken en opgaven worden kort samengevat in de volgende overzichten.

10.1 RICHTINGGEVENDE UITSPRAKEN:

- Het SGE wordt beschouwd als een 'City of Villages'. De stad en de randgemeenten maken elkaar sterker. De stad wordt aantrekkelijker door het mooie landelijke gebied terwijl de randgemeenten aan kwaliteit winnen door het hoogstedelijke voorzieningenniveau in de stad. [Samenwerkingsagenda 2018-2025]
- We spannen ons in om de 'Quality of Life' in het stedelijk gebied te verbeteren. Dit gaat vooral over de ambitie om voor iedereen een prettig en gezond leefklimaat te creëren waarin iedereen mee kan doen. Iedereen moet in de City of Villages veilig en prettig kunnen wonen, recreëren en werken. [Samenwerkingsagenda 2018-2025]
- Economic Welfare richt zich op het creëren van een gunstig economisch klimaat en duurzame economische ontwikkeling. [Samenwerkingsagenda 2018-2025]
- De programmering werklocaties van het SGE maakt flexibiliteit mogelijk. De programmering creëert schuifruimte en bij acute noodzaak kan er meteen ruimte worden geboden. [Programmering Bedrijventerreinen 2016 (SGE)]
- Transformatie of herstructurering van zowel bedrijventerreinen als kantoren is belangrijker dan het realiseren van nieuwe uitleglocaties. [Prognose Bedrijventerreinen en Kantoren (Provincie Noord Brabant)].
- Het grootste gedeelte van de benodigde woningvoorraad moet door inbreiding en transformatie worden gerealiseerd. [Visie op Wonen (SGE)]
- Er worden voldoende sociale- en middenhuurwoningen gerealiseerd. [Visie op Wonen (SGE)]
- De kwadrantenbenadering, de Brainport Principes en het roltrapmodel zijn zeer belangrijk bij het realiseren van woningen. [Visie op Wonen (SGE)].
- Niet alle gemeenten hoeven dezelfde voorzieningen te hebben. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen basis-, regionale- en topvoorzieningen [Samenwerkingsagenda 2018-2025].
- Er komen meer deelsystemen, parkeerhubs op afstand en autovrije zones. Fietsen wordt bevorderd door snelfietsroutes. Om een verdere invulling te geven aan deelsystemen en multimodaliteit wordt er ingezet op 'Mobility as a Service' (MAAS) en Smart Mobility. [Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant, Brainport Duurzaam Slim Verbonden].
- We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland en creëren ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie. [Regionaal Streefbeeld Landelijk Gebied – Metropoolregio Eindhoven]
- We laten de kwaliteit van het landschap als drager meewegen in onze keuzes voor het landelijk gebied. Verrommeling en versnippering voorkomen we. Waardevolle natuur- en landschapsstructuren versterken we. [Regionaal Streefbeeld Landelijk Gebied – Metropoolregio Eindhoven]
- De regio streeft naar een ruimtegebruik dat in balans is met de natuurlijke systemen en zoekt samen met de landbouw-sector en andere stakeholders gericht naar mogelijkheden om in het landelijk gebied meer maatschappelijke en economische meerwaarde te genereren door het bijdragen aan bijvoorbeeld een gezonde bodem, maatschappelijke aspecten (vitaliteit en leefbaarheid), biodiversiteit, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit. [Regionaal Streefbeeld Landelijk Gebied – Metropoolregio Eindhoven]

10.2 OPGAVEN

- De begrippen 'Quality of Life' en 'Economic Welfare' geven al enige richting, maar door deze verder uit te werken zouden deze begrippen nog meer houvast bieden bij toekomstige (ruimtelijke) keuzes binnen het SGE.
- De bestaande voorraad aan werklocaties wordt verduurzaamd en toekomstbestendig gemaakt.
- De kwalitatieve mismatch wordt aangepakt. Er wordt nader gedefinieerd wat stedelijke werkmilieus zijn.
- 1/3 van de benodigde 30.000 woningen uit de Woondeal wordt gebouwd op de negen majeure woonlocaties. De rest zal via inbreiding en transformatie tot stand komen.
- Het energieneutraal maken van bestaande woningen.
- Het aanleggen/creëren van groenblauwe functies: naast dat ze een positief effect hebben op hittestress en klimaatadaptatie zijn ze ook van belang om de ambities voor gezonde verstedelijking te verwezenlijken.
- De groei van het aantal woningen mag niet leiden tot onwenselijke verdringingseffecten of het opofferen van groenblauwe functies.
- Inwoners zijn niet gebonden aan de gemeentelijke grenzen. Er wordt geanalyseerd hoe ver en op welke manier bewoners zich door het SGE bewegen naar voorzieningen en evenementen.
- Het autoluw maken van bebouwd gebied moet een bijdrage leveren aan een beperking van de overlast voor de nabije omgeving.
- Reizigers worden afgevangen door multimodale transferpunten te realiseren aan de randen van het SGE.
- Er wordt niet alleen rondom OV-knooppunten gebouwd. Er kunnen ook OV-knooppunten worden toegevoegd op plekken waar al genoeg massa is of gaat zijn in de toekomst.
- Duurzame energie moet worden ingepast met oog voor de kwaliteit van het landschap. Energie opwekking wordt waar mogelijk gecombineerd met andere functies.
- Op het gebied van klimaatadaptatie wordt er samengewerkt met terreinbeheerders en het waterschap. Maatregelen voor klimaatadaptatie gaan gepaard met maatregelen die een positief effect hebben op de ruimtelijke kwaliteit.

VERRIJKT RUIMTELIJK PROGRAMMA BRAINPORT

OVERZICHT PROJECTEN

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

VERSTERKING NATTE NATUURPAREL SANG EN GOORKENS

Eigenaar: Waterschap Aa en Maas

Ambtelijk trekker:

Bestuurlijk trekker:

Programmalijn (BC):
Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: I.s.m. gemeente Geldrop-Mierlo, Provincie Noord-Brabant, Groenontwikkelingsfonds Brabant, gemeente Someren en Staatsbosbeheer

INHOUD

1	Versterking natte natuurparel Sang en Goorkens	25	15	Bedrijventerrein De Run (maatregelenpakket én innovatie werklandschap)	39
2	Geldrop NS station/stationsomgeving/multimodaal knooppunt	26	16	Transformatie stationsomgeving/multimodaal knooppunt Best	40
3	Snelfietsroute Den Bosch-Eindhoven	27	17	Groene Poort- en belevingscentrum De Vleut	41
4	Dommeldal uit de Verf 2.0	28	18	Groene Corridor (Oirschotsedijk)	42
5	De Wereld van Van Gogh	29	19	Landschapszone Oirschotse heide	43
6	Stadsboerderij/Landgoed Gijzenrooi (inclusief natuurbeheer Strabrechtse- en Stratumse heide)	30	20	Snelfietspad Tilburg-Eindhoven	44
7	Dommelpark	31	21	Centrumvisie historische kern Oirschot	45
8	Mierlo-Oost	32	22	Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze	46
9	Dommeldal de Hogt, natuurlijk ondernemend	33	23	De Tweede Ontsluiting van Ekkersrijt	47
10	Realisatie Natuur Netwerk Brabant	34	24	Uitbreiding Ekkersrijt	48
11	Gezonde duurzame Corridor Eindhoven-Waalre-Valkenswaard	35	25	Ontwikkeling Sciencepark naar Campusomgeving	49
12	Automotive Campus Helmond	36			
13	Helmond Centrum +	37			
14	Brainport Smart District Brandevoort Helmond	38			
				Bijlage 1: Tabel van Brainport Projecten	51

Omschrijving: Het project zorgt voor een blijvende groene invulling in het middengebied van Brainport City. Het gebied wordt hierdoor waardevoller als natuurgebied (versterken verbinding met Strabrechtse heide en de Goorzone in Helmond) en als recreatief uitloopgebied. Ook levert het een bijdrage aan het vestigingsklimaat.

Eindresultaat: Realisatie natte natuurparel Sang en Goorkens via grondverwerking en aanleg ecologische verbindingzone, zodat de waterhuishouding van het gebied verder kan worden geoptimaliseerd, zodat enerzijds de natuurwaarden worden versterkt maar anderzijds ook de recreatieve beleefbaarheid.

Type:

Termijn:

Fase:

Benodigde Investeringen: Bestaande begrotingen van partijen. Partijen stemmen onderlinge ondersteuningsaanvragen bij de provincie en het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant af.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Project past in de streefbeelden van het Metropoolregio Eindhoven en het werkprogramma 2019-2020 binnen het landelijk gebied. Verder geeft het project invulling aan de provinciale natuuropgaven voor 2028.

Opmerkingen:

2 GELDROP NS STATION/ STATIONSOMGEVING/ MULTIMODAAL KNOOPPUNT

Eigenaar: Gemeente Geldrop-Mierlo

Ambtelijk trekker: Peter Verstraaten

Bestuurlijk trekker: Hans van de Laar

Programmalijn (BC): HOV, P+R en fiets

Betrokken Partijen: Wooninc, Laride, Structon, NS, Prorail

Omschrijving: Rondom NS station Geldrop vinden diverse ontwikkelingen plaats. Station Geldrop (rijksmonument) is gelegen op een strategische plek en heeft veel potentie om de automobilist en fietser te laten overstappen. Daarom worden bij het NS station in Geldrop de faciliteiten voor auto- en fietsparkeren uitgebreid en vindt een algehele upgrading van de P+R voorzieningen aan de centrumzijde van het NS

station plaats. Aan de westzijde komt een grote woningbouwontwikkeling: De Jonkvrouw. Het gaat hier om 226 wooneenheden. Ook komt daar een forse impuls van de openbare ruimte.

Eindresultaat: Herontwikkeling stationsgebied en omliggende openbare ruimte.

Type: Centrumontwikkeling

Termijn:

Fase: Definitief ontwerp stationsplein is klaar ter uitvoering. Voor de openbare ruimte ligt een voorlopig ontwerp klaar.

Benodigde investeringen: Voor de herontwikkeling aan de centrumzijde zijn middelen geregeld. Voor de westzijde nog niet.

Regionaal (ruimtelijk) programma: Bereikbaarheidsagenda

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Het project heeft een relatie met de bereikbaarheidsagenda (Brainport project 019 en 009 frequentie treinen).

Het project draagt bij aan het vestigingsklimaat. Via gedragsbeïnvloeding willen we dat meer mensen de fiets en het openbaar vervoer pakken. Duurzaam, gezond, goed geoutilleerd wat betreft de fiets, goed geoutilleerd wat betreft het OV (trein). Ook draagt het project bij aan Gezonde Verstedelijking.

Opmerkingen: Plan (DO) voor stationsplein aan centrumzijde is gereed en de middelen zijn geregeld. Het bestemmingsplan voor woningbouwproject De Jonkvrouw is onherroepelijk. Voor de openbare ruimte aan de Westzijde van het spoor ligt een voorlopig ontwerp.

3 SNELFIETSROUTE DEN BOSCH-EINDHOVEN

Eigenaar: Gemeenten Best en Eindhoven

Ambtelijk trekker: Sandra Brouwers en Bas Braakman

Bestuurlijk trekker: Rik Dijkhoff en Monique List

Programmalijn (BC): HOV, P+R en fiets en Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Gemeenten Best, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Vught en Boxtel (kartrekker)

Omschrijving: Ontwikkelen van een toekomstbestendige, snelle en directe fietsroute tussen Den Bosch en Eindhoven. Deze route is opgenomen in het Brabantse snelfietsrouten netwerk als onderdeel van het programma 'Fiets in de Versnelling' en als maatregel opgenomen in de regionale Bereikbaarheidsagenda.

Eindresultaat: Aantrekkelijke snelfietsroute voor forenzen en recreanten tussen Den Bosch en Eindhoven.

Type: Infrastructuur

Termijn:

Fase: definitiefase/ontwerpfase

Benodigde Investeringen:

Regionaal (ruimtelijk) Programma:

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Bereikbaarheidsagenda

Opmerkingen:

DOMMELDAL UIT DE VERF 2.0

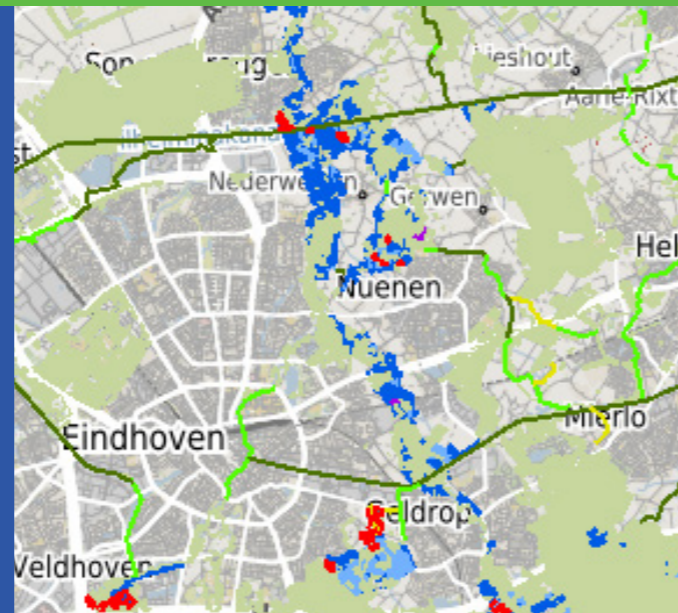
Eigenaar: Brabants Landschap (initiatiefnemer)

Ambtelijk trekker: Arie Ras

Bestuurlijk trekker:

Programmaliijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Staatsbosbeheer, Waterschap de Dommel, de gemeente Nuenen, gemeente Geldrop-Mierlo, gemeente Eindhoven en gemeente Son en Breugel

Omschrijving: Realisatie Natuur Netwerk Brabant tussen het kasteel in Geldrop tot aan de Planetenlaan in Son en Breugel. Hierbij wordt tevens gekeken naar de recreatieve ontsluiting van het gebied voor wandelaar en fietser.

Eindresultaat: Realisatie Natuur Netwerk Brabant.

Type:

Termijn: Op 31-01-18 is een intentieovereenkomst gesloten om binnen vijf jaar het Natuur Netwerk Brabant te realiseren.

Fase: Opstartfase

Benodigde Investerings: Bestaande begroting partijen. Partijen stemmen onderling ondersteuningsaanvragen bij de provincie en het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant af.

Regionaal (ruimtelijk) Programma:

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Versterking groene structuur in Brainport City. Natuur Netwerk Brabant.

Opmerkingen:

DE WERELD VAN VAN GOGH

Eigenaar: Gemeente Nuenen

Ambtelijk trekker: Menno Moen

Bestuurlijk trekker: Ralf Stultiëns

Programmaliijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Van Gogh Brabant

Omschrijving: De openbare ruimte rondom de aanwezige Van Gogh monumenten in Nuenen wordt ingericht waardoor er een eenduidige samenhang ontstaat voor de bezoekers van Nuenen.

Eindresultaat: Inrichting openbare ruimte rondom Van Gogh monumenten.

Type: Openbare ruimte

Termijn:

Fase: De structuurvisie is gereed en voor diverse onderdelen wordt er een planning opgesteld en dekking gezocht. Moet nog uitgevoerd worden.

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Van Gogh Nationaal Park & thema Voorzieningen en Evenementen binnen het SGE.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen:

Opmerkingen:

STADSBOERDERIJ/LANDGOED GIJZENROOI (INCLUSIEF NATUUR- BEHEER STRABRECHTSE- EN STRATUMSE HEIDE)

Eigenaar: Gemeente Geldrop-Mierlo & Brabants Landschap

Ambtelijk trekker: Robijn Andringa

Bestuurlijk trekker: Marc Jeucken

Programmalijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Stichting het Kempische Heideschaap, adviesbureau Land & Co

Omschrijving: Blijvend groene invulling in het middengebied van Brainport City. Het gebied wordt hierdoor waardevoller als recreatief uitloopgebied en zorgt voor invulling van de stad-land relatie. Direct ten westen van de kern van Geldrop ligt nog een oud, kleinschalig agrarisch landschap: het gebied Gijzenrooi. Om dit te behouden en ook om de stad-land relatie te versterken willen de gemeente Geldrop-Mierlo en het Brabants Landschap hier ruimte maken voor een (biologische) stadsboerderij annex landgoed Gijzenrooi.

Eindresultaat: Realiseren (biologische) stadsboerderij annex Landgoed Gijzenrooi.

Type: Landschapsinrichting

Termijn: 1e helft 2019 go/no-go moment. Ook in het kader van de financiering.

Fase: Initiatieffase

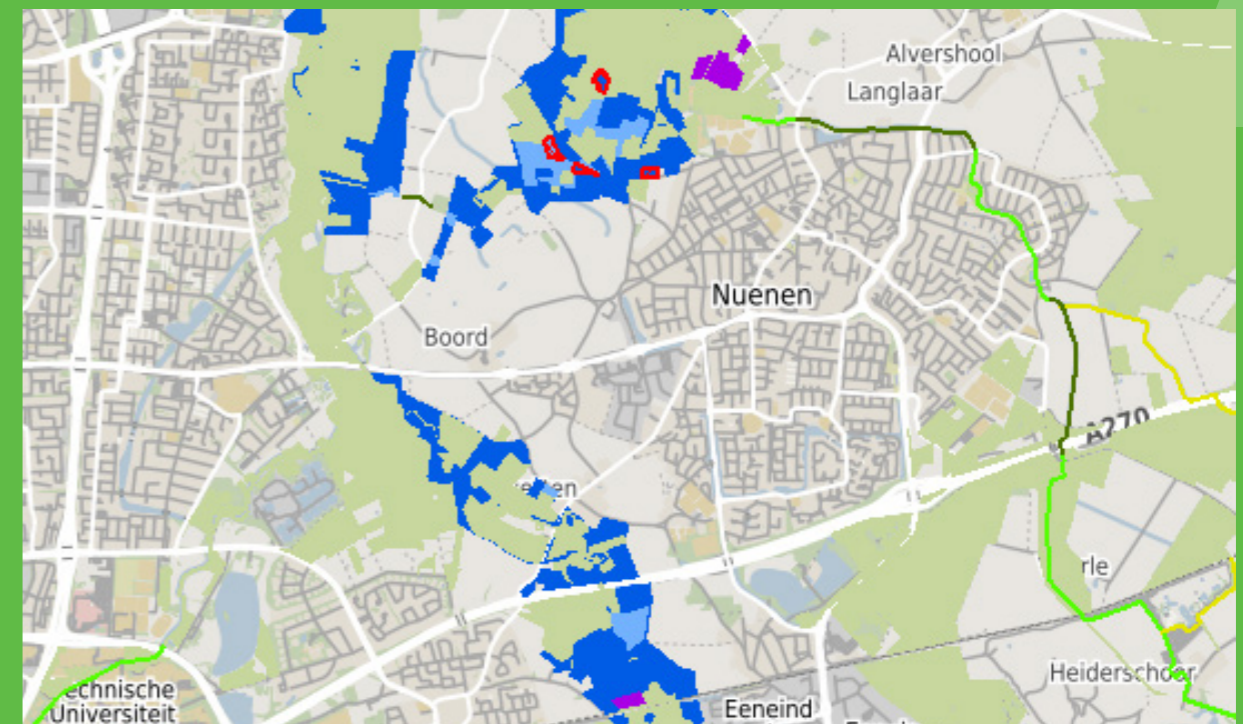
Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma:

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Streefbeelden van het SGE & Metropoolregio Eindhoven werkprogramma 2019-2022 inzake Transitie Landelijk Gebied.

Opmerkingen: Voor het opstarten van het project is aanvullende financiering vereist voor het aankopen van een agrarisch bouwvlak en het realiseren van nieuwe opstallen.

DOMMELPARK

Eigenaar: Gemeente Eindhoven & gemeente Nuenen

Ambtelijk trekker: Paul Winkelmolen (Eindhoven), Arie Ras (Nuenen)

Bestuurlijk trekker: Rik Thijs, Caroline van Brakel

Programmalijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Waterschap de Dommel, Staatsbosbeheer

Omschrijving: Het realiseren van een recreatief landschapspark tussen Nuenen en Eindhoven. Het is een onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Dommelpark draagt bij aan de recreatieve ontwikkeling van Brainport. Ook versterkt het de natuurontwikkeling langs de Kleine Dommel.

Eindresultaat: Recreatief landschapspark tussen Nuenen en Eindhoven.

Type: Landschapsinrichting

Termijn: Vaststelling ontwikkelvisie 2019. Vaststellen uitvoeringsagenda 2019.

Fase:

Benodigde Investerings: Reguliere begrotingen van gemeenten met subsidie vanuit het Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Regionaal (ruimtelijk) Programma:

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Natuur Netwerk Brabant

Opmerkingen:

MIERLO-OOST

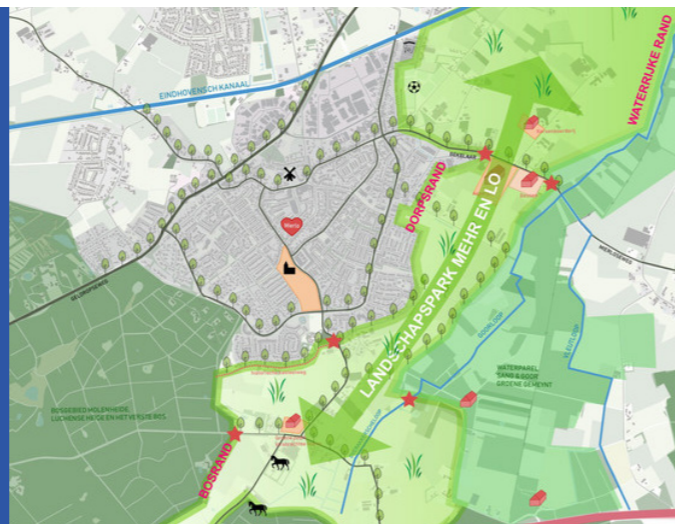
Eigenaar: Gemeente Geldrop-Mierlo

Ambtelijk trekker: Gabriël van Houtert

Bestuurlijk trekker: Marc Jeucken

Programmalijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Waterschap de Dommel, Provincie i.v.m. aansluiting op Sang en Goorkens, grondeigenaren, inwoners en belangenorganisaties

Omschrijving: Het realiseren van een visie voor een gebied met (op termijn veelal stoppende) agrarische bedrijven waarbij enerzijds voorzieningen op het gebied van sport & leisure en anderzijds recreatieve structuren en functies met ondersteunende woningbouw gerealiseerd kunnen worden, zodat daarmee in de toekomst een waardevol landschap kan ontstaan dat recht doet aan een overgangsgebied van de kern van Mierlo naar de natte natuurparel Sang en Goorkens. Het project moet bijdragen aan een verbetering van enerzijds de woon- en leefomgeving in een natuurlijke omgeving en anderzijds kan zorgen voor zowel in- als ontspanningsmogelijkheden voor een breder publiek. Gezonde verstedelijking en innovatie kunnen daarbij belangrijke elementen worden.

Eindresultaat: Waardevol landschap/overgangsgebied van kern Mierlo naar natuurparel Sang en Goorkens.

Type: Landschapsinrichting

Termijn:

Fase: Raad heeft in maart ingestemd met het opstellen van een visie voor het gebied.

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma:

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Metropoolregio Eindhoven Transitie landelijk gebied.

Ondersteunen van regionale doelstellingen op het gebied van natuurontwikkeling, voorzieningen, (recreatieve en sportieve) economische ontwikkeling en gezonde verstedelijking d.m.v. ondersteunende woonvormen. Relatie met thema Voorzieningen & Evenementen en Ruimte.

DOMMELDAL DE HOGT, NATUURLIJK ONDERNEMEND

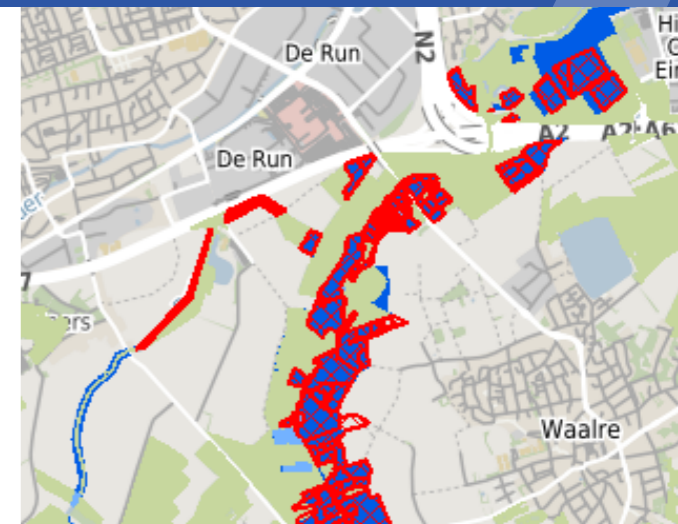
Eigenaar: Gemeente Waalre, Veldhoven & Eindhoven

Ambtelijk trekker: Frank Niessen

Bestuurlijk trekker: Arno Uijenhoet

Programmalijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Provincie, Waterschap de Dommel, Natuurmonumenten, Brabant Water, ZLTO, Brabants Particulier Grondbezit, Groenontwikkelfonds Brabant

Omschrijving: Het gebied ligt in de Brainport-regio en heeft als kwaliteit het contrast tussen intelligente, high tech bedrijvigheid en de onmiddellijke nabijheid van natuurlijk, Brabants landschap met beken, zandpaden, bos en heide. In dit Brabantse landschap vormt, naast de beek De Run, de beek de Dommel het belangrijkste kenmerk. Het hoge contrast tussen stad en land, hoog en laag, droog en nat vormt het bijzondere van dit gebied. De Dommel verbindt die contrasten. Dommeldal-De Hocht is de langzame uitvalsbasis voor de snelle omgeving. Landschappelijke kwaliteit genereert een meerwaarde voor zowel wonen als werken. Recreatie sluit aan bij de rust in de natuur en het landschap.

Eindresultaat:

- Versterken van de kwaliteit en de beleving van het (beek)landschap en natuur
- Versterken van de verbindingen van stad en platteland
- Versterken van de economische draagkracht van agrariërs

Type: Landschapsinrichting

Termijn: Obv subsidiebron looptijd tot 2025

Fase: Diverse projecten zijn in uitvoering (realisatie natuurnetwerk, realisatie natuurcompensatie, realisatie fietspadennetwerk) of in voorbereiding (slowlane verbinding ASML/HTC).

Benodigde Investerings: Diverse subsidiebronnen (Brainport Avenue, Groen Ontwikkelfonds Brabant, Gebiedsimpuls N69, Biodiversiteits-subsidie) naast eigen bijdragen van enkele partijen. De langste subsidiebron kent een looptijd tot 2025.

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Landschap, stedelijk groen en water.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Raakvlakken op het gebied van mobiliteit zoals Grenscorridor N69, verbreding van de A67/A2, de wens voor realisatie van meerdere parkeerhubs in het zuidelijke deel van de Brainport. Maar ook energietransitie, regionale bedrijventerreinenprogrammering (uitbreiding HTC aan zuidzijde snelweg) en verbinding stad-platteland in samenwerking met Groote Heide.

Behalve dat de gebiedsontwikkeling gelegen is midden aan de Brainport Avenue met directe doelen van betere ontsluiting en zichtbaarheid draagt het vooral bij aan het creëren van een beter vestigingsklimaat. Past binnen genoemde opgave Landschap, stedelijk groen en water binnen gebiedsvisie Brainport City.

Opmerkingen: Dommeldal de Hocht is eigenlijk geen project maar een programma (verzameling van projecten).

REALISATIE NATUUR NETWERK BRABANT

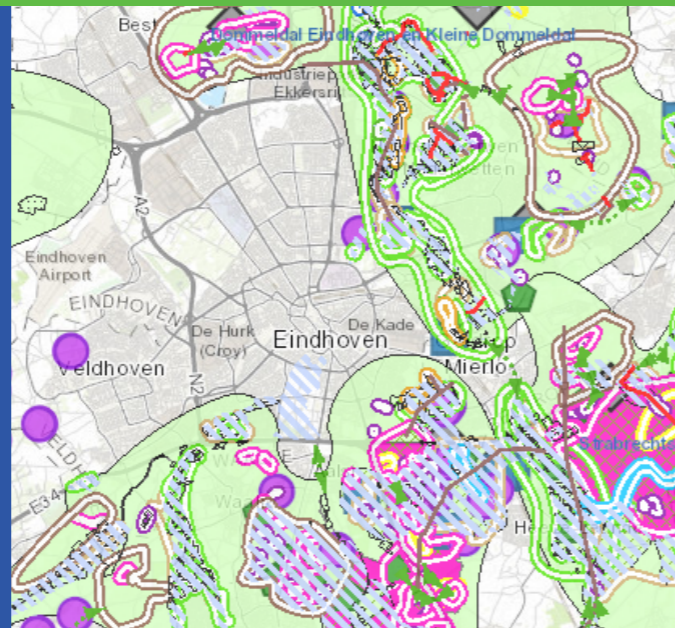
Eigenaar: Provincie Noord-Brabant

Ambtelijk trekker: Arie Ras en Mark Timmermans

Bestuurlijk trekker: Marc van Schuppen

Programmaliijn (BC): Landschap en leefklimaat

Betrokken Partijen: Groen Ontwikkelingsfonds Brabant, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Federatie Particulier grondbezit, ZLTO, Bosgroep Zuid-Nederland, Waterschap de Dommel en SGE gemeenten

Omschrijving: Het Natuur Netwerk Brabant vormt de ruggengraat van de natuur binnen Brainport City. Natuur is een onmisbaar onderdeel van een gezonde leefomgeving.

Eindresultaat: Verwerven, inrichten en beheren van het Natuur Netwerk Brabant binnen 10 jaar.

Type: Landschapsinrichting

Termijn: 10 jaar

Fase: Inventarisatie lopende projecten, opzetten uitvoeringsagenda 2020.

Benodigde Investerings: Bestaande begrotingen van partijen aangevuld met subsidies uit het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant.

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Landschap, stedelijk groen en water.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Natuur Netwerk Brabant Natura 2000, Brabant uitnodigend Groen.

Op verschillende plekken wordt gewerkt aan de realisatie van het NNB (Bod B5, Dommeldal uit de verf, Dommeldal de Hogt, Ecoduct Velders Bosch). Het aansturen vanuit het SGE maakt het maken van afspraken met het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant en de terreinbeheerders effectiever.

Andere ruimtelijke zoekopdrachten zoals woningbouw, ontwikkeling bedrijventerreinen, zonneparken, aanleg sportcomplexen, nieuwe infrastructuur.

Opmerkingen: Bij een goed woon- en vestigingsklimaat hoort een groene omgeving. De afwisseling in landschappen op korte afstand is één van de unieke kenmerken van Brabant. Natuur stopt niet bij de gemeentegrens; ecologische systemen lopen door.

GEZONDE DUURZAME CORRIDOR EINDHOVEN- WAALRE-VALKENSWAARD

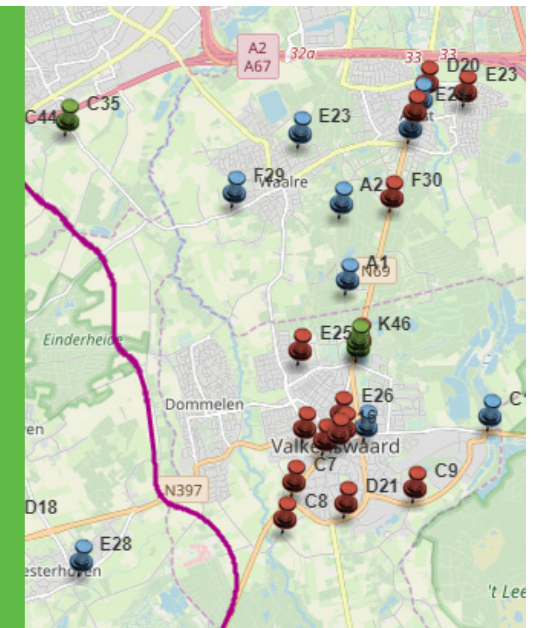
Eigenaar: Consortium: Gemeente Eindhoven, Waalre, Valkenswaard, Provincie en de TU/e

Ambtelijk trekker: Gemeente Valkenswaard

Bestuurlijk trekker: Arno Uijlenhoet, Erik van Merrienboer, Rik Thijs, Theo Geldens

Programmaliijn (BC): Landschap en leefklimaat. Moet een onderdeel zijn van brede gebiedsvisie, opgave is integraler: -verbeteren totale woon- en leefomgeving, leefbaarheid, en bereikbaarheid in Aalst, Waalre en Valkenswaard, zowel op het gebied van gezondheid en milieu als ruimtelijk en economisch

Betrokken Partijen: GGD Brabant Zuidoost, RIVM, BGTS Grote Heide, Waterschap de Dommel, HAS, Telos en Gennepark

Omschrijving: De gemeenten Valkenswaard, Waalre en Eindhoven en de Belgische grens bestaat uit prachtige natuur- en recreatiegebieden, gezamenlijk bekend onder de noemer De Grote Heide. Het doel van het programma is een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van duurzaamheid, leefbaarheid en innovatie voor een vitale omgeving zowel op de stedelijke als in de directe omgeving.

Eindresultaat: De economische groei en daarbij gepaard gaande toename van mobiliteit zorgen voor een toenemende druk op de leefomgeving en infrastructuur. Er wordt gewerkt aan:

- 1: het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving
- 2: het klimaatadaptief maken van de leefomgeving
- 3: het faciliteren en versnellen van de energietransitie
- 4: inspelen op ontwikkeling van nieuwe mobiliteit
- 5: de ontwikkeling van een circulaire economie

Type: Infrastructuur, Gebiedsontwikkeling, Landschapsontwikkeling.

Termijn: Looptijd 2019-2021

Fase: In juni 2019 is de samenwerkingsovereenkomst getekend door de consortiumleden.

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma: stad-land relatie

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Relatie met de Basics van Brainport omdat het een wezenlijke bijdrage levert aan de gezonde duurzame leefomgeving en daarmee aan de quality of life. Relatie stad-land wordt aangehaald, voorbeelden hiervan zijn klimaatadaptieve maatregelen en grote groene uitloopgebieden voor bewoners en kenniswerkers.

Opmerkingen: Innovatie geeft kansen maar ook een risico en hogere kosten als repeterende opgave. De resultaten van het programma zijn voor Brainport, provincie Noord-Brabant, Nederland en Europe direct te implementeren in andere gemeenten en gebieden. Het consortium wil deze inspanning graag leveren en vraagt hiervoor een bijdrage in de kosten. De bevindingen worden uiteraard gedissemineerd zodat meerdere gebieden een stap kunnen maken richting een gezonde duurzame leefomgeving.

AUTOMOTIVE CAMPUS HELMOND

Eigenaar: Gemeente Helmond

Ambtelijk trekker: Josje Mooibroek

Bestuurlijk trekker: Serge van de Brug

Programmalijn (BC): Economie

Betrokken Partijen: Stichting Automotive Campus (opgericht voor de doorontwikkeling), in deze stichting vormen de bedrijven Hurks, Van de Ven, de Provincie en de gemeente Helmond samen de Raad van Toezicht

Omschrijving: De automotive campus is een krachtig samenwerking tussen het bedrijfsleven, de overheid en het onderwijs. Op dit moment zijn op de campus ca. 45 bedrijven en instellingen gehuisvest die gezamenlijk werk bieden aan een kleine 700 personen. De stevige groei van vestigingen en arbeidsplaatsen in de afgelopen jaren zet zich door. In 2019 starten nieuwe bouwactiviteiten, wordt de openbare ruimte vernieuwd/aangelegd en heeft het ITC Congres plaatsgevonden op de campus.

Helmond is een van de vijf innovation hubs in Europa. Na toekenning van de Innovation Community on Urban Mobility door het European Institute of innovation en Technology (EIT).

Eindresultaat: De ambitie van de Automotive Campus is een doorgroei tot internationale hotspot waar het ecosysteem voor Green & Smart Mobility samenkomt voor ontmoeting, kennisdeling, innovatie, engineering, testing, business development, onderwijs en training. Voor de periode van 2017-2020 is een verdubbeling van het aantal banen en bedrijven voorzien. Ook een groei van het aantal studenten is voorzien.

Het onderzoek van BUCK is de basis voor verdere ontwikkeling.

Type: Campusontwikkeling

Termijn: Doorlopend

Fase: Visie 'Driven to Move to the Future' (vastgesteld in 2016) loopt al een tijd.

Het bestemmingsplan en exploitatieplan in 2019 zijn vastgesteld.

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Economie, Ontwikkeling Bedrijventerreinen.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: De Automotive Campus is samen met de High Tech Campus en de BIC campus één van de topcampussen in de Brainportregio. De campus draagt bij aan het genereren van oplossingen voor de grote maatschappelijke vraagstukken op het gebied van mobiliteit en gezonde leefomgeving. Mobiliteitsprogramma van het MRE Smart Mobility van Brabantstad Thema Economie binnen het SGE

Opmerkingen: De helft van de Nederlandse automotive sector bevindt zich in Zuid-Nederland met een sterke concentratie in de Brainport regio. De ontwikkelingen op het gebied van smart mobility gaan momenteel razend snel. De campus heeft de potentie om door te groeien richting een internationale hotspot. Een toplocatie met een brede mix aan toeleveranciers, R&D bedrijven, ontwikkelafdelingen, testinstituten, onderwijs en dienstverleners.

De snelweg Helmond-Eindhoven (A270) fungeert als living lab voor het testen van nieuwe mobiliteitsconcepten.

HELMOND CENTRUM +

Eigenaar: Gemeente Helmond

Ambtelijk trekker: Joost van der Geest

Bestuurlijk trekker: Erik de Vries

Programmalijn (BC): Stedelijke Knopen

Betrokken Partijen: Helmond wil bij dit project betrekken: de gemeente Eindhoven, de tussenliggende gemeenten, de provincie, projectontwikkelaars en (onderwijs)instellingen in de regio en het waterschap.

Omschrijving: De stedelijke kern van Helmond oftewel het uitgebreide centrumgebied als stedelijke hub in de MRE. Doel is om het centrumgebied de komende 10 jaar voldoende aantrekkelijk te maken om het een volwaardige (onderscheidende) positie te geven in de regio en daarmee bij te dragen aan het woning-, winkel, werk- en voorzieningen aanbod voor alle bewoners en bezoekers van Brainport. Daarbij worden de groenblauwe structuren van de Aa en de Zuidwillemsvaart de bijzondere dragers van het gebied.

Eindresultaat: Een ruimtelijke schaa sprong (uitbreiding van het historische centrumgebied met deelgebieden die een meer thematische centruminvulling bieden, zoals bijv. het Stationskwartier, Kanaalzone en Suytkade), ophoging van de ambitie en een insteek op het juiste strategische niveau (regionaal en landelijk) is echter noodzakelijk.

Type: Centrumontwikkeling

Termijn: 2030

Fase: Strategisch programma Centrumontwikkeling binnen Helmond is vastgesteld.

Meer dan 1500 woningen in de pijplijn.

Benodigde Investerings: Voor deze coalitieperiode is 6 miljoen gereserveerd maar een veelvoud hiervan is benodigd voor de gehele ontwikkeling.

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Stedelijke Knopen

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Regionale bereikbaarheidsopgave en (sub)regionale woonruimte-programmering (Woondeal afsprakenkader SGE).

Helmond Centrum + sluit aan op de doelstellingen agglomeratiekracht en vestigingsklimaat binnen het programma Brainport City. Verstedelijken (minder hoogstedelijk dan in Eindhoven), verdichting (veel meer woningen in het centrum) en toevoegen van ruimtelijke kwaliteit in de vorm van water, meer groen en duurzame benadering van ontwikkelopgaven.

Opmerkingen:

BRAINPORT SMART DISTRICT BRANDEVOORT HELMOND

Eigenaar: Gemeente Helmond

Ambtelijk trekker: Pieter Boesten (gemeente), Edwin Schellekens en Peter Portheine (stichting)

Bestuurlijk trekker: Cathalijne Dortmans

Programmaliijn (BC): Wonen (SGE)

Betrokken Partijen: Stichting: Provincie, TU/e, Universiteit Tilburg, Brainport Development, Gemeente Eindhoven en Gemeente Helmond

Omschrijving: Brainport Smart District wordt een wijk met ca. 1500 woningen en ruim 12 hectare business park en is gelegen in de gemeente Helmond, stadsdeel Brandevoort. De ambitie van Brainport Smart District is om te zoeken naar systematische oplossingen voor het functioneren van een woonwijk waardoor vele van de huidige maatschappelijke uitdagingen kunnen worden aangepakt. Het doel is om grote sprongen voorwaarts te maken richting een nieuwe manier van duurzame ontwikkeling en een gezonde leefomgeving. We maken een transitie naar een bruisende adaptieve wijk met circulaire materialenstromen, nieuwe energieoplossingen, sociale verbondenheid en een sterk natuurlijk kapitaal.

Eindresultaat: Nieuwe inzichten en slimme technologie integreren tot een duurzame, sociale en aantrekkelijke wijk. Een unieke woonomgeving met een hoge kwaliteit van leven voor haar inwoners. Nieuwe norm voor realisatie van slimme stedelijke ontwikkeling. De stedenbouwkundige omgeving is ontworpen in samenhang met nieuwe technologieën voor vervoer, gezondheid, energieopwekking en opslag en (circulair) bouwen. De bewoners zijn onderdeel van een nieuwe vorm van inclusieve samenleving waarin zij zelf een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van nieuwe systemen, processen en diensten die ook hun toepassingen vinden bij de herontwikkeling van bestaande wijken. De slimme wijk gaat bedrijven

en bewoners uit de hele wereld ontvangen, het meest innovatieve woonmilieu in de Brainport regio aanbieden, economische bedrijvigheid creëren en de kennispositie van de regio versterken.

Type: Centrumontwikkeling

Termijn: 2030

Fase: Planontwikkeling (stedenbouwkundig plan) is in volle gang. Ca. 1500 woningen in de pijplijn.

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Wonen (SGE)

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Voor de ontwikkeling van Brainport Smart District is een 7-tal programmaliijnen geformuleerd, welke in onderlinge samenhang leiden zijn:

- Aantrekkelijke circulaire wijk
- Participatie
- Sociale en Veilige wijk
- Gezonde wijk
- Digitale wijk
- Mobiele wijk
- Wijk met energie

Opmerkingen: Voor deze ontwikkeling geldt een GREX.

BEDRIJVENTERREIN DE RUN (MAATREGELENPAKKET EN INNOVATIE WERKLANDSCHAP)

Eigenaar: Gemeente Veldhoven

Ambtelijk trekker: Marlon Hulshorst

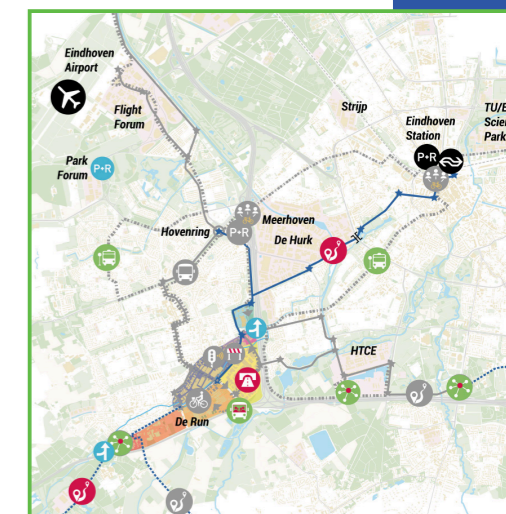
Bestuurlijk trekker: Ad van den Oever

Programmaliijn (BC): Beide projecten zijn niet of nauwelijks te relateren aan de 8 programmaliijnen, tegelijkertijd hebben ze alles te maken met het vergroten van agglomeratiekracht en internationaal vestigingsklimaat. ASML is al één van de grootste spelers in de regio en is de afgelopen jaren hard aan het groeien. Een

duurzame bereikbaarheid en de aantrekkelijkheid van de Run zijn daarmee essentieel om voldoende talenten aan te trekken om deze groei te faciliteren.

Betrokken Partijen: Maatregelenpakket: Provincie, gemeente Eindhoven, gemeente Veldhoven en ASML

Innovatie werklandschap de Run wordt aangestuurd door de Runafel: Gemeente Eindhoven, Veldhoven, vastgoedondernemer Goevaars, ASML en Maxima Medisch Centrum.

Omschrijving: Bedrijventerrein De Run is (overwegend) een modern gemengd bedrijventerrein in de westelijke oksel van de A2/A67. Op het bedrijventerrein zijn onder andere de hoofdvestiging van ASML én het Maxima Medisch Centrum gehuisvest. Maar het bedrijventerrein kent nog enkele andere toonaangevende bedrijven (Merck, Dimenco, Simac, VDL). Het bedrijventerrein kampt al jaren met een verminderde bereikbaarheid en begint te verouderen. De aanwezigheid van genoemde spelers, maakt echter wel dat er functioneel sprake is van een economische toplocatie.

De gemeente heeft de afgelopen 2 jaar aan 2 belangrijke trajecten gewerkt: het Innovatiewerklandschap De Run (visie op de transformatie van De Run naar een modern werklandschap) en het maatregelenpakket om de duurzame bereikbaarheid van De Run te verbeteren (i.s.m. ministerie, provincie, gemeente Eindhoven en ASML).

Eindresultaat: Van de Run een aantrekkelijk, bereikbaar en modern werklandschap maken met een uitstraling die past (en blijft passen) bij

de ambities van Brainport. Daarmee moet het bedrijventerrein nu en in de toekomst voldoende aantrekkelijk zijn om de benodigde talenten aan te trekken.

Type: Het innovatief werklandschap en het maatregelenpakket De Run zijn allebei vastgesteld. Beide zijn ruimtelijke programma's, waarvan de projecten nog deels van de grond moeten komen.

Termijn:

Fase:

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Economie (SGE).

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Smartways/ Bereikbaarheidsagenda, Integrale Strategie Ruimte, Jaarprogramma SGE, thema Economie.

Opmerkingen:

TRANSFORMATIE STATIONS-OMGEVING/MULTIMODAAL KNOOPPUNT BEST

Eigenaar: Gemeente Best

Ambtelijk trekker: Peter Goedhart

Bestuurlijk trekker: Marc van Schuppen en Rik Dijkhoff

Programmalijn (BC): HOV, P+R en fiets (en Eindhoven Noordwest)

Betrokken Partijen: Provincie, NS, Prorail en grondeigenaren

Omschrijving: Het huidige stationsgebied vormt ondanks de ondergrondse ligging van het spoor een barrière in Best. Met de transformatie worden stedenbouwkundige verbindingen – met name in het centrum – versterkt, invulling gegeven aan het regionale OV-knooppunt (specifieke aandacht voor sprinterfrequentie en auto- en fietsroutes en parkeren), economische impuls door versterken relatie centrum (bedrijvigheid en voorzieningen & evenementen), (sociale) woningbouw en opwaarderen openbaar gebied met focus op klimaatadaptatie, biodiversiteit, energie en innovatie.

Eindresultaat: Herontwikkeling stationsgebied en omliggende openbare ruimte.

Type: Centrumontwikkeling

Termijn:

Fase: Definitiefase

Benodigde Investerings:

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Bereikbaarheidsagenda, Stedelijke Knopen, Economie en Wonen.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Bereikbaarheidsagenda, versterken agglomeratiekracht OV en multimodale bereikbaarheid, Economie, Woningbouw (Woondeal), Connectiviteit en Gezonde Verstedelijking.

Opmerkingen: Gemeenteraad heeft op 9 september 2019 voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor een ambitie- en haalbaarheidsonderzoek.

GROENE POORT- EN BELEVINGSCENTRUM DE VLEUT

Eigenaar: Gemeente Best

Ambtelijk trekker: Johan Vos

Bestuurlijk trekker: Marc van Schuppen

Programmalijn (BC): Landschap en leefklimaat en Eindhoven Noordwest

Betrokken Partijen: Brabants Landschap, BestZoo, Provincie Noord-Brabant, Waterschap de Dommel, Brabantse Populieren vereniging, IVN Best, ZLTO Best en heemkundevereniging Dye van Best

Omschrijving: Buurtschap De Vleut in Best vormt vanwege de unieke ligging een natuurlijke schakel tussen de dynamische stadsregio Eindhoven (Brainport) en het rustieke Nationaal Landschap het Groene Woud. In dit gebied wordt een samenhangend, kwalitatief sterk en vernieuwend aanbod van toeristisch-recreatieve activiteiten in een versterkte landschappelijke setting gerealiseerd.

Eindresultaat: Groene Poort met recreatief paviljoen met museale en educatieve functie (vanuit SGE naar Nationaal landschap het Groene Woud), uitkijktoren van 47 meter hoog (zicht op edelhertengebied/Het Groene Woud enerzijds en Brainport Eindhoven anderzijds), 70 hectare, natuurtransferium, realiseren en optimaliseren wandel- en fietspaden, natuurspeeltuin, populierenweide, infrastructurele maatregelen zoals de aanleg van een rotonde met bijbehorende fietspaden en het oplossen van knelpunten, educatieve en kunstuitingen en gebiedsbranding.

Type: Landschapsinrichting en Infrastructuur

Termijn: Oplevering 2020

Fase: Realisatiefase

Benodigde Investerings: Private en publieke middelen, waaronder subsidie van de provincie (investeringsregeling Landschappen van Allure, als onderdeel van gebiedsontwikkeling Kloppend Hart van het Groene Woud) en Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (Financieringsfonds en Stimuleringsfonds).

Regionaal (ruimtelijk) Programma: Realisatie groen projecten, Recreatieve stad-land verbinding, Van Gogh Nationaal Park en Voorzieningen en Evenementen (opening Groene Poort onderdeel Landschapstriënnale 2020).

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Versterken natuur en landschap/recreatieve ontsluiting/economie/voorzieningen & evenementen.

Opmerkingen: Projecten zijn in de realisatiefase. Aandachtspunt is de financiering voor de realisatie van de uitkijktoren (trekker: Brabants Landschap).

18

GROENE CORRIDOR (OIRSCHOTSEDIJK)

Eigenaar: Gemeente Oirschot

Ambtelijk trekker: Roland Hermans

Bestuurlijk trekker: Piet Machielsen

Programmalijn (BC): Landschap en Leefklimaat/fietsverbinding

Betrokken Partijen: Gemeente Eindhoven, Brabants Landschap, Defensie

Omschrijving: Het realiseren van een groene hoofdstructuur met recreatieve routes ter ontsluiting van het Kempische Landschap en het Groene Woud (Van Gogh Nationaal Park).

Eindresultaat: Groene hoofdader recreatieve route voor langzaam verkeer.

19

LANDSCHAPSZONE OIRSCHOTSE HEIDE

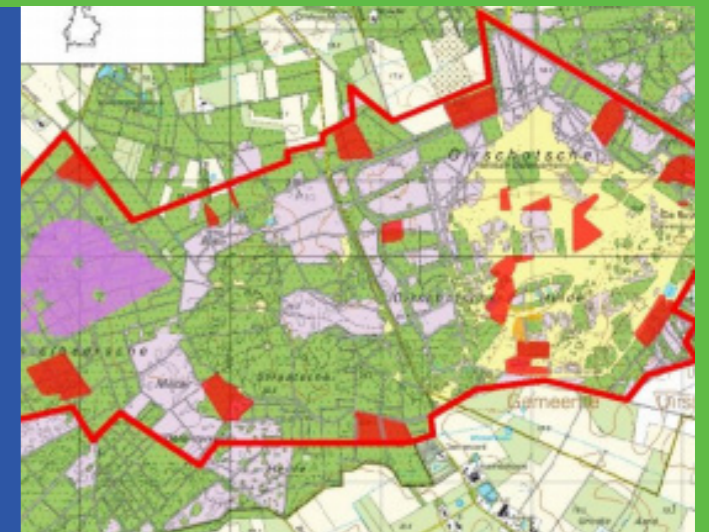
Eigenaar: Gemeente Oirschot

Ambtelijk trekker: Rob Voets

Bestuurlijk trekker: Piet Machielsen

Programmalijn (BC): Landschap en Leefklimaat/fietsverbinding

Betrokken Partijen: Gemeente Oirschot, Defensie

Omschrijving: Het realiseren van een groene hoofdstructuur met recreatieve routes ter ontsluiting van het Kempische Landschap en het Groene Woud (Van Gogh Nationaal Park).

Eindresultaat: Groene hoofdader recreatieve route voor langzaam verkeer.

20 SNELFIETSPAD TILBURG-EINDHOVEN

Eigenaar: Gemeente Eindhoven,
Gemeente Oirschot

Ambtelijk trekker: Marco Siecker

Bestuurlijk trekker: Ad van Beek

Programmalijn (BC): Fietsverbinding

Betrokken Partijen: Gemeenten Tilburg,
Hilvarenbeek, Oirschot, Best, Son en Breugel,
Laarbeek

Omschrijving: Ontwikkelen route voor andere vervoersstromen dan de auto tussen Tilburg en Eindhoven.

Eindresultaat: Alternatieve route voor forenzen en recreanten tussen Tilburg en Eindhoven.

21 CENTRUMVISIE HISTORISCHE KERN OIRSCHOT

Eigenaar: Gemeente Oirschot

Ambtelijk trekker: Roland Hermans

Bestuurlijk trekker: Piet Machielsen

Programmalijn (BC): Landschap en Leefklimaat

Betrokken Partijen: Oirschotse stakeholders,
Provincie

Omschrijving: Historisch erfgoed als toegevoegde waarde aan Brainport verder ontwikkelen en branden.

Eindresultaat: Toeristische trekpleister in de Brainport Regio.

GEBIEDSONTWIKKELING KLEINE BEERZE

Eigenaar: Gemeente Oirschot

Ambtelijk trekker: Rob Voets

Bestuurlijk trekker: Piet Machiels

Programmalijn (BC): Landschap en Leefklimaat

Betrokken Partijen: Gemeenten Oirschot en Eersel, Waterschap de Dommel, Provincie, Stichting Noord Brabants Landschap

Omschrijving: Het realiseren van een groen-blauwe dooradering en meandering van de Kleine Beerze met recreatieve functies.

Eindresultaat: Toeristische trekpleister in de Brainportregio.

DE TWEEDE ONTSLUITING VAN EKKERSRIJT

Eigenaar: Gemeente Son en Breugel

Ambtelijk trekker: Dick Veen

Bestuurlijk trekker: Jan Boersma

Programmalijn (BC): Bereikbaarheidsakkoord/Mobiliteit

Betrokken Partijen: Gemeente Son en Breugel, Gemeente Eindhoven, subregio Oost uit Bereikbaarheidsakkoord

Omschrijving: Ekkersrijt herbergt als bedrijventerrein veel kwaliteiten, waaronder het Sciencepark en de Meubelboulevard. Hierdoor staat de huidige ontsluiting onder druk. Een extra ontsluiting wordt noodzakelijk geacht en is daarom als onderdeel van de bundelroutes opgenomen in het Bereikbaarheidsakkoord. Onderzocht wordt of er koppelingen met multimodale bereikbaarheid (een Mobility-hub richting centrum Eindhoven), mogelijk zijn.

Eindresultaat: Robuuste infrastructuur, een bereikbare economische toplocatie.

Type: Infrastructuur, Gebiedsontwikkeling, Landschapsontwikkeling.

Termijn: start realisatie in 2024

Fase: Planstudiefase

Benodigde Investerings: In het bereikbaarheidsakkoord zijn de totale kosten op €8 mln. geraamd. Inmiddels is €2 mln. gereserveerd uit publieke middelen (Son en Breugel en Bereikbaarheidsakkoord-gelden).

Dekkingsgraad: 25%

Privaat Geld:

Publiek Geld: €2 mln.

Regionaal (ruimtelijk) programma: Bereikbaarheidsagenda, Economie.

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Bereikbaarheidsagenda, versterken economische structuur en verbeteren bereikbaarheid centrum Eindhoven (toevoegen Mobility-Hub, indien kan worden ingepast), landschappelijke inpassing, uitbreiding bedrijventerrein Ekkersrijt en esp-Noord.

Opmerkingen:

24 UITBREIDING EKKERSRIJT

Eigenaar: Gemeente Son en Breugel

Ambtelijk trekker: Dick Veen/Eef Mengers

Bestuurlijk trekker: Jan Boersma

Programmalijn (BC): Regionaal bedrijventerreinprogramma

Betrokken Partijen: Gemeente Son en Breugel, Gemeente Eindhoven

Omschrijving: Uitbreiding van het bedrijventerrein Ekkersrijt. Gronden zijn reeds gereserveerd en in eigendom van de gemeenten Eindhoven en Son en Breugel en dienen mogelijk ter exploitatie van de 2e ontsluiting van Ekkersrijt.

Eindresultaat: Nieuw toegevoegd bedrijventerrein

Type: Gebiedsontwikkeling

Termijn: start realisatie 2024 (?)

Fase: Planstudiefase

Benodigde investeringen: -

Regionaal (ruimtelijk) programma: Bedrijventerreinprogramma

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Onderdeel van de regionale afspraken rondom de bedrijventerreinprogrammering.

Opmerkingen:

25 ONTWIKKELING SCIENCEPARK NAAR CAMPUSOMGEVING

Eigenaar: Gemeente Son en Breugel

Ambtelijk trekker: Okko Schook

Bestuurlijk trekker: John Frenken

Programmalijn (BC): Regionaal bedrijventerreinprogramma

Betrokken Partijen: Gemeente Son en Breugel, alle ondernemers Sciencepark, subregio, provincie, adviseurs, Ministerie BZK

Omschrijving: Pilot "Omgevingsplan Sciencepark" om i.h.k.v. Crisis en herstelwet een 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte' op te stellen m.b.t. gewenste globaliteit, flexibiliteit en grotere ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijven. Daarnaast gemeenschappelijk openbaar gebied (parkstructuur/campusstructuur), gemeenschappelijk parkeren etc.

Eindresultaat: Vaststelling bestemmingsplan met verbrede reikwijdte als bouwsteen voor het Omgevingsplan Sciencepark.

Type: Pilot Omgevingswet

Termijn: Project loopt al sinds 2018. Vaststelling beoogd in 2020.

Fase: Pilot i.h.k.v. de Omgevingswet

Benodigde investeringen: 1e opdracht is verleend. Kosten gedekt door de gemeente. Vertraging en grotere impact op het gebied vragen om een extra investering van €40.000,-.

Dekkingsgraad: 80%

Regionaal (ruimtelijk) programma: Bedrijventerreinprogramma

Relatie met andere beleidsprogramma's/ontwikkelingen: Implementatie Omgevingswet. Campusstructuur en Sciencestructuur regio.

Opmerkingen: De (mogelijke) ontwikkeling van Sciencepark naar een campusomgeving (met mogelijke uitstraling naar de Visplas). Wij werken hier in het kader van de Crisis en herstelwet met goedkeuring van Ministerie van BZK aan een 'bestemmingsplan verbrede reikwijdte' (pilot "omgevingsplan Sciencepark").

TABEL VAN BRAINPORT PROJECTEN BIJLAGE 1

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
75	Herinrichting Stationsplein Zuid- fietsenkelder 	Internationale Knoop XL	Het Stationsplein Zuid ligt in het hart van Eindhoven en is dagelijks de entree voor duizenden bezoekers aan deze regio. We werken aan een aantrekkelijk verblijfsklimaat met perfecte overstapmogelijkheden.
76	Neckerspoel busstation,- fase 2 	Internationale Knoop XL	Brainport Eindhoven groeit. Dat betekent meer mobiliteit. De ontwikkeling van Hoogwaardig OV is bedoeld om een deel van die groei op te vangen. Het overgrote deel van de reizigers per bus komt aan of vertrekt vanaf station Eindhoven. Door de groei van zowel trein- als busvervoer, is de capaciteit van dit busstation nu al onvoldoende en dat wordt de komende jaren nijpender. Daarom wordt er nagedacht over de toekomst en verdere ontwikkeling van busstation Neckerspoel.
77	Neckerspoel / Stationsplein Noord, fase 1 	Internationale Knoop XL	Stationsplein Noord ofwel Neckerspoel is een belangrijke schakel in de vervoersknoop Eindhoven en vormt een belangrijke entree van de noordzijde. Naar schatting 70% van de gebruikers van de directe stationsomgeving maakt gebruik van de noordzijde: 60.000 gebruikers van het spoorstation en 45.000 gebruikers van stads- en regionaal busstation Neckerspoel. Omdat een omvangrijke ontwikkeling van busstation Neckerspoel en de noordelijke stationsomgeving nog niet aan bod is, verbeteren we alvast met een aantal maatregelen de ruimtelijke kwaliteit en veiligheid. De eerste maatregelen zijn de herinrichting van de openbare ruimte, de optimalisering van de Kiss and Ride-strook en het aanleggen van een bushalte voor internationale bussen.
78	Fietsflat Neckerspoel 	Internationale Knoop XL	Ten noorden van het station, op de locatie van de huidige openbare fietsenstalling, wordt een gebouwde bewaakte fietsparkeervoorziening voor ongeveer 4.500 fietsen gerealiseerd. Deze fietsflat biedt voorlopig voldoende plek voor het toenemend aantal fietsers naar het station.
79	Stationsgebouw renovatie (Radio) 	Internationale Knoop XL	Het stationsgebouw met de herkenbare transistorradio als voorgevel, is een iconisch en karakteristiek gebouw voor Eindhoven dat herinnert aan de gouden jaren van Philips. Om de historie te behouden, is het van belang dat het stationsgebouw aan de buiten- en binnenzijde een grondige renovatie krijgt. Daarnaast is het de gelegenheid om het monumentale gebouw goed te laten aansluiten op de nieuwe stationshal.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
80	Stationspassage 	Internationale Knoop XL	De stationspassage is een belangrijke verbinding voor Eindhoven. Niet alleen komen dagelijks duizenden reizigers door de stationspassage maar ook veel mensen gebruiken de passage voor de verbinding tussen noord en zuid. Om het toenemend aantal mensen te kunnen faciliteren, is het van belang dat de tunnel uitgebreid en veraangenaamd wordt.
81	Station XL: Dommel-entree 	Internationale Knoop XL	Station Eindhoven-XL krijgt een extra entree aan de Dommel: de Dommelentree-XL. Hierdoor worden verbindingen met de TU/e verbeterd, is er meer potentie voor het omliggende gebied, is het station beter bestand tegen een toename van reizigersaantallen en treinfrequenties, krijgt het station meer internationale allure en is er ruimte voor langere (internationale) treinen. De Dommelentree wordt een volwaardige stationsentree, met een overdekte passage met commerciële ruimten en met een focus op de voetganger en fietser, wat zorgt voor een betere verbinding tussen de noord- en zuidzijde van de binnenstad.
82	Lichthoven 	Internationale Knoop XL	Aan de oostelijke kant van het station ligt een braakliggend terrein, bestaande uit het perceel van het voormalig postkantoor (fase 1) en een gemeentelijk parkeerterrein (fase 2). Dit is een potentieel gebied voor Eindhoven om te ontwikkelen. Het is een A-locatie, waar de eerste ontwikkeling al heeft plaatsgevonden, namelijk The Student Hotel. In de toekomst zal het huidig braakliggend terrein verder ontwikkeld worden. Dit is een ontwikkeling door AM Real Estate Development, http://www.amred.nl/lichthoven/
83	Nieuwe Gender / Stationsweg 	Internationale Knoop XL	Tussen het huidige lozingspunt van de Gender in het Afwateringskanaal en de Dommel, wordt een nieuwe waterstructuur aangelegd, de Nieuwe Gender. Gelijktijdig moet dan de riolering in de Stationsweg worden vervangen en de Stationsweg opnieuw ingericht. Stationsplein Zuid en de Stationsweg zijn dan ook onlosmakelijk met elkaar verbonden als één ontwerpogave

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
84	Emmasingelkwadrant fase 1 	Boeiende Binnenstad	De voormalige kavels van Philips Lighting liggen langs de spoorzone in de binnenstad van Eindhoven en waren tot voor kort onderdeel van de 'verboden stad' van Philips. Met het vertrek van Philips en de verkoop van de kavels en kantoren was er momentum om het gebied te openen voor de stad. Als eerste fase van de gebiedsontwikkeling Emmasingelkwadrant ontwikkelt Foolen en Reijs Vastgoed BV samen met de gemeente Eindhoven woonvoorzieningen en een centraal stadspark waar de Gender doorheen stroomt. Enerzijds door transformatie van het hoofdgebouw naar city lofts en anderzijds door nieuwbouwtoevoegingen (Onyx en Gagel). Foolen en Reijs Vastgoed BV http://www.frvastgoed.nl/
85	Victoriapark & Gender 	Landschap en leefklimaat	Foolen en Reijs BV ontwikkelt samen met gemeente Eindhoven woonvoorzieningen en een centraal stadspark waarin de Gender boven de grond wordt gehaald. Aan de Lichtstraat wordt het nieuwe Victoriapark gecreëerd, de schakel tussen centrum en stadi-onkwartier. Vanuit de omliggende wijken worden verschillende wandel- en fietsroutes naar het park aangelegd. Foolen en Reijs BV ontwikkelt samen met gemeente Eindhoven woonvoorzieningen en een centraal stadspark waarin de Gender boven de grond wordt gehaald.
87	Emmasingelkwadrant fase 2 (ontwikkeling Westveld) 	Boeiende Binnenstad	De binnenstad wordt verder verdicht met nieuwe wooneenheden in een gedifferentieerde mix van (sociale) huur en koop. Horeca, woon-werkcombinaties, ateliers, (paramedische) zorg etc. zorgen voor levendigheid in de plinten. Er wordt een groene openbare ruimte gerealiseerd die aansluit op het stadspark met Gender. Foolen en Reijs Vastgoed BV, http://www.frvastgoed.nl/
88	VDMA-terrein 	Boeiende Binnenstad	Het VDMA-terrein ligt in het hart van Eindhoven en is een toekomstige broedplaats voor kleinschalige innovatieve bedrijven.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
89	Vestdijk 	Boeiende Binnenstad	Op de Vestdijk is luchtkwaliteit een belangrijk knelpunt. Zonder aanvullende maatregelen blijven er overschrijdingen van de norm en dit levert een negatieve bijdrage aan de gezondheid van bewoners en bezoekers. Doorgaand autoverkeer op de Vestdijk is onmogelijk gemaakt. Zo verminderen we de hoeveelheid autoverkeer en verbeteren we de luchtkwaliteit, de verblijfskwaliteit en leefbaarheid in de straat. https://www.beleefdevestdijk.nl/
90	Mariënhage 	Boeiende Binnenstad	Mariënhage is een van de oudste plekken van de stad. Jarenlang was het domein van de Orde der Augustijnen. DELA werkt met partners provincie Noord-Brabant, de paters Augustijnen, NRF en gemeente Eindhoven aan het concept 'DELAmondo'. Daarin is plaats voor een thematisch kleinschalig conferentiehotel met vergaderfaciliteiten, een bar, een brasserie en twee ceremoniehuizen.
91	Strijp-S 	Boeiende Binnenstad	Strijp-S was van oorsprong een van de (markante) bedrijventerreinen van Philips. Dit gebied heeft de naam 'Strijp-S' behouden toen het na de terugtrekking van Philips in de jaren '90 beschikbaar kwam voor de stad. Sinds 2006 heeft de ontwikkeling van Strijp-S (tot een multifunctioneel gebied met wonen, werken en ontspanning) een hoge vlucht genomen. De eerste gebouwen zijn vanaf 2005 gesloopt en in diverse andere gebouwen is nieuwe bedrijvigheid ontstaan, waaronder veel start-ups (inmiddels zijn er enkele honderden kleine en middelgrote bedrijven). Strijp-S is in de afgelopen jaren organisch gegroeid tot een culturele hotspot, een scala aan evenementen en een living lab voor design en technologie. In 2012 zijn de eerste permanente bewoners op Strijp-S gekomen. De levendigheid op Strijp-S en de uiteenlopende en opvallende woonvormen trekken een jonge doelgroep aan. Strijp-S is inmiddels (inter-)nationaal een begrip. Vanuit die eigenheid wordt Strijp-S de komende jaren verder ontwikkeld want er staat nog veel en interessants te gebeuren.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
92	Bedrijventerrein Strijp-T 	Boeiende Binnenstad	Strijp-T is een voormalig Philips-eigendom, grenzend aan Beukenlaan/Strijp-S. Strijp-T is en blijft een bedrijventerrein, maar wordt in de komende jaren grotendeels opnieuw ontwikkeld en gevuld met moderne bedrijvigheid (waaronder bedrijvigheid die nu nog niet bestaat) en daaraan ondersteunende functies. Hiertoe is een nieuwe visie op Strijp-T ontwikkeld waarin 'Make-Create-Innovate' centraal staat, met het accent op 4 werkvelden: High Tech, Smart Society, Sustainability en Experience. Twee (forse) gebouwen langs de Beukenlaan zijn inmiddels (vrijwel geheel) gemoderniseerd en worden gefaseerd in gebruik genomen. De infrastructuur (wegen en groenvoorziening) van Strijp-T wordt gefaseerd opnieuw ingericht en verbeterd: zodat hier (weer) een aantrekkelijke werk- en verblijfsomgeving ontstaat. Er is inmiddels een biomassacentrale gebouwd die de energieproductie (goeddeels) heeft overgenomen van de gasgestookte WKC (warmte kracht centrale). Op termijn wordt gedacht aan een tweede biomassacentrale waardoor de gasgestookte energieproductie hier geheel verdwijnt. Voorts is het de intentie om het Gloeilampplantsoen weer in de oude (groene) luister te herstellen. Strijp-T is een voormalig Philips-eigendom, grenzend aan Beukenlaan/Strijp-S.
96	Herinrichting Boeiende Binnenstad 	Boeiende Binnenstad	De eerste fase van de aanpak van het centrumgebied is een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte van het stadshart. Hiermee wordt een kwaliteitsopbouw gemaakt die zich richt op ontmoeten en ontspanning met een bijzondere kwaliteit van het stedelijk groen (meer: https://www.ruimtelijkprogramma.brainport.nl/project/bestrating-binnenstad/)
97	Sloop/nieuwbouw Noordzijde Stadhuisplein 	Boeiende Binnenstad	Oude gebouwen worden vervangen door een iconisch nieuw gebouw met een diversiteit aan functies.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
98	Groene Toren 	Boeiende Binnenstad	De Groene Toren is een iconisch gebouw in het midden van Eindhoven, op de hoek Vestdijk-Dommelstraat. De Groene Toren was al een tijdje verouderd en nodig toe aan een opknapbeurt. Het vastgoedbedrijf Foolen en Reijs BV zijn gestart met de renovatie. Er komt een luxe NH Hotel met 132 kamers en 112 kortverblijf-studio's en appartementen, vijf congressalen, een restaurant op de dertiende en een bar op de hoogste, veertiende etage. De horecazaken op de begane grond blijven zitten. Foolen en Reijs Vastgoed BV http://www.frvastgoed.nl/
100	NRE-terrein 	Boeiende Binnenstad	Elf bijzondere fabriekspanden, restanten van de voormalige gasindustrie, vormen de basis voor het historische karakter van het NRE-terrein. Een perfect ontsloten gebied aan de kop van het Eindhovens kanaal en aan de rand van het stadscentrum. Desondanks is dit bijzondere stukje Eindhoven voor de gewone Eindhovenenaar een gesloten en onbekend gebied gebleven. Iets waar langzaam verandering in komt. Vanaf begin 2014 is de gemeente samen met enkele gedreven initiatiefnemers, gestart met de transformatie van het gebied. Gezamenlijk zal dit voormalige industrie- en havengebied veranderen in een kleinschalige, levendige en creatieve stadsbuurt waar wordt gewoond en gewerkt. Een gebied waar de gemeente ruimte geeft aan initiatiefnemers om hun eigen droom te verwezenlijken. Een project dat voor een belangrijk deel wordt ontworpen en ontwikkeld door particulieren en ondernemers die zich met de rijke historie en het industriële karakter verbonden voelen

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
101	BIC Zuid 	Eindhoven Noordwest	De Brainport Industries Campus (BIC) wordt de nieuwe parel in de ketting van hoogwaardige bedrijvencampussen in de Brainportregio. BIC bevindt zich nabij de A2/N2, Eindhoven Airport en het Beatrixkanaal en omvat in totaal 200 hectare. Daarvan komt ongeveer 60 hectare in aanmerking voor bebouwing, waarvan ca. 25 ha in BIC Zuid. BIC geeft een impuls aan de economie en werkgelegenheid in de regio. De bedrijven die zich op de Brainport Industries Campus vestigen, bieden elkaar flexibele ruimte om te groeien en te krimpen en delen kostbare faciliteiten zoals een cleanroom. BIC-bedrijven werken nauw samen met het onderwijs en bieden studenten leerplaatsen. BIC Zuid is de eerste fase van de ontwikkeling van de campus. In 2017 start de bouw van de eerste Fabriek van de Toekomst. In het derde kwartaal van 2018 krijgen de eerste gebruikers hun sleutel. Afhankelijk van het animo zal daaropvolgend de tweede fase van BIC Zuid en een deel van het Groene Raamwerk ontwikkeld worden.
102	BIC Noord 	Eindhoven Noordwest	De Brainport Industries Campus (BIC) wordt de nieuwe parel in de ketting van hoogwaardige bedrijvencampussen in de Brainport regio. BIC bevindt zich nabij de A2/N2, Eindhoven Airport en het Beatrixkanaal en omvat ca. 200 hectare. Daarvan komt ongeveer 60 hectare in aanmerking voor bebouwing. BIC geeft een impuls aan de economie en werkgelegenheid in de regio. De bedrijven die zich op de Brainport Industries Campus vestigen, bieden elkaar flexibele ruimte om te groeien en te krimpen en delen kostbare faciliteiten zoals een cleanroom. BIC-bedrijven werken nauw samen met het onderwijs en bieden studenten leerplaatsen. BIC Noord is de tweede fase van de ontwikkeling van de campus.
103	Langzaam verkeersbrug 	Eindhoven Noordwest	De Groene Corridor is dé verbinding tussen hartje Eindhoven en de Markt in Oirschot. De Groene Corridor brengt stad en platteland bij elkaar en laat je het beste van twee werelden beleven. Gemeente Eindhoven, gemeente Oirschot en Brabants landschap ontwikkelen de komende jaren deze 14 kilometer lange fietsverbinding. Het eerste deel is in 2013 gerealiseerd tussen de Bezuidenhoutseweg en de Anthony Fokkerweg. In 2017 is ook de Zwaanstraat omgevormd. Het kruispunt met de Anthony Fokkerweg is een aanzienlijke barrière voor fietsers en wandelaars op de Groene Corridor. Om die reden wordt een brug over de Anthony Fokkerweg gerealiseerd.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
104	Fietsbrug spoorlijn Eindhoven-Den Bosch 	Eindhoven Noordwest	Brainport Park wordt ontwikkeld tot derde stadspark van Eindhoven. Om Brainport Park te ontsluiten en het stadspark aantrekkelijker te maken, wordt ingezet op betere verbindingen voor voetganger en fietser. Vanuit de woonwijken Woensel Noord en Meerhoven wordt Brainport Park daardoor een aantrekkelijk uitloopgebied. De centrale schakel is een oost-west verbinding waarbij twee bruggen worden gerealiseerd voor fietsers en voetgangers, over de spoorlijn Eindhoven-Den Bosch en over de A2/N2.
105	Fietsbrug A2 	Eindhoven Noordwest	Brainport Park wordt ontwikkeld tot derde stadspark van Eindhoven. Om Brainport Park te ontsluiten en het stadspark aantrekkelijker te maken, wordt ingezet op betere verbindingen voor voetganger en fietser. Vanuit de woonwijken Woensel Noord en Meerhoven wordt Brainport Park daardoor een aantrekkelijk uitloopgebied. De centrale schakel is een oost-west verbinding waarbij twee bruggen worden gerealiseerd voor fietsers en voetgangers, over de spoorlijn Eindhoven-Den Bosch en over de A2/N2.
106	Groene Corridor 	Eindhoven Noordwest	De Groene Corridor is dé verbinding tussen hartje Eindhoven en de Markt in Oirschot. De Groene Corridor brengt stad en platteland bij elkaar en laat je het beste van twee werelden beleven. De gemeente Eindhoven, Oirschot en Brabants Landschap ontwikkelen de komende jaren deze 14 kilometer lange fietsverbinding. Het eerste deel is in 2013 gerealiseerd tussen de Bezuidenhoutseweg en de Anthony Fokkerweg. In 2017 is ook de Zwaanstraat omgevormd. Meer informatie op http://brainportpark.nl
107	Blauwe Corridor 	Landschap en Leefklimaat	De Kanaalzone in Eindhoven heeft een unieke kwaliteit die nu nauwelijks waarneembaar is. Langzaam transformeert dit gebied van een gemengd bedrijventerrein naar een gemengd woon- werk en recreatiegebied dat een directe relatie heeft met de nabijgelegen binnenstad. Dat zien we onder andere aan de Kop van het Kanaal waar het NRE terrein getransformeerd wordt en aan de aanstaande transformatie van het Campina-terrein. De transformatie van de milieustraat volgt later. Er is op een later moment studie en discussie nodig over de verdere ontwikkeling van dit gebied te zuiden van het Eindhovens Kanaal.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
108	Rijk van Dommel en Aa 	Landschap en Leefklimaat	<p>Binnen dit project wordt gewerkt aan behoud en versterking van natuur en landschap, recreatieve kwaliteiten en gezocht naar verdere (economische) mogelijkheden. De uitdagingen zijn groot gezien de bevolkingsgroei in de regio, klimaatverandering en energietransitie. Om de kwaliteit van dit gebied te behouden zijn gezamenlijke visies en plannen cruciaal. De drager hiervoor is het bodem- en watersysteem, dit houdt zich namelijk niet aan bestuurlijke grenzen. We ontwikkelen daarom gezamenlijk bouwstenen voor de toekomstige Omgevingsvisies van gemeenten aan de hand van een aantal thema's: drinkwaterwinning en bodemenergie, drukte in de ondergrond, klimaatbestendig gebied en een vitale bodem.</p> <p>We zetten in op natuurontwikkeling, we zoeken naar nieuwe economische dragers en versterken de vrijetijdseconomie. Dit doen we onder meer via doorontwikkeling Landgoed Gulbergen als recreatieve hotspot en uitbreiding en herstel van fiets en wandel netwerken en ruiterroutes. Daarnaast versterken we de waterbeleving door nieuwe oeververbindingen (Dommel en Eindhovens Kanaal) en mogelijkheden voor watersport.</p> <p>Meer informatie vind je hier: http://www.rijkvandommelena.nl/ of via de site Aan de slag met de Omgevingswet: http://bit.ly/2APNo52</p>
110	HOV2 Aalsterweg 	Hoogwaardig OV	De HOV-baan op de Aalsterweg maakt onderdeel uit van het Hoogwaardig Openbaar Vervoernetwerk in de regio. Dit tracédeel maakt onderdeel uit van HOV2: de verbinding van Nuenen via station Eindhoven naar de High Tech Campus. In de toekomst wordt deze HOV-baan verlengd richting Aalst en Valkenswaard.
111	HOV2 Montgomerylaan 	Hoogwaardig OV	We werken aan een forse verbetering van het regionale openbaar vervoer. Om dat voor elkaar te krijgen, zijn er verschillende tracés HOV (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) in ontwikkeling. De HOV-baan op de Montgomerylaan vormt de verbinding tussen het nieuw ontwikkelde busstation WoensXL, het centrum van Eindhoven en station Eindhoven. Dit is één van de drukste busroutes in de regio.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
112	HOV2 Sterrenlaan 	Hoogwaardig OV	HOV2 Sterrenlaan is een van de schakels in de ontwikkeling van het Hoogwaardig Openbaar Vervoernetwerk. De HOV-lijn is gelegen op de Sterrenlaan en is essentieel voor de verbinding van Nuene en verderop gelegen dorpen met het centrum en het station in Eindhoven. Doel is om de verbinding HOV2 via het nog te ontwikkelen HOV3 aan te sluiten op het eveneens nog te ontwikkelen Multimodaal Transferpunt Acht. Daar kan een overstap op het spoor plaatsvinden, net als doorreizen naar Eindhoven Airport.
113	HOV2 Huizingalaan-Catharinaziekenhuis 	Hoogwaardig OV	De Huizingalaan maakt onderdeel uit van het HOV-netwerk (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) in de regio. Tegelijkertijd met de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden is een vrijliggende busbaan aangelegd tot aan de gemeentegrens met Son. Op dit moment wordt gewerkt aan het laatste onderdeel: de verbinding tussen de HOV-baan op de Huizingalaan en het busstation Woensel.
114	Busstation WoensXL / Catharina Ziekenhuis 	Hoogwaardig OV	Bij Winkelcentrum Woensel en het Catharinaziekenhuis is een nieuw busstation aangelegd. Dit busstation moet ervoor zorgen dat overstappen in Eindhoven Noord makkelijker wordt en busstation Neckerspoel ontlast wordt. Het nieuwe busstation in Woensel past in de groei-strategie van het regionaal openbaar vervoer. Het is een belangrijke schakel in de nog te ontwikkelen verbinding HOV3 richting Eindhoven Airport.
116	P+R Ekkersrijt 	Hoogwaardig OV	Bij het hoofdwegennet aan de rand van de stad worden goede overstappunten ontwikkeld van de auto naar het HOV-netwerk. P+R Ekkersrijt voorziet in die behoefte voor reizigers die vanuit het noorden naar Eindhoven komen. Dat is een aantrekkelijk alternatief voor automobilisten om over te stappen van de auto op het openbaar vervoer of de fiets. Automobilisten uit de regio met minder goede OV-voorzieningen kunnen hier opstappen op het stadsregionale hoogwaardig busvervoer. Op die manier verbeteren we de leefbaarheid van de stad, ontstaat er meer ruimte voor groen en een betere verblijfskwaliteit.
117	HOV Ekkersrijt 	Hoogwaardig OV	Ekkersrijt is een belangrijke economische locatie gelegen op de grens van Eindhoven en Son. Op Ekkersrijt is het Science Park en het Meubelplein Ekkersrijt te vinden. Met ingang van de nieuwe vervoersconcessie (december 2016) is Ekkersrijt met een HOV lijn verbonden met WoensXL en station Eindhoven. HOV bus- en halteinfrastructuur ontbreekt echter op Ekkersrijt en bij het Meubelplein.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
118	HOV3 Airport-Huizingalaan 	Hoogwaardig OV	Een belangrijke schakel in het regionale HOV-netwerk is HOV3 Airport-Multi Modaal Transferpunt Acht-Huizingalaan. Deze schakel verbindt de luchthaven met een in de toekomst te ontwikkelen station ter hoogte van de kruising spoorlijn-Anthony Fokkerweg. Vanaf die plek is de lijn verbonden met het regionaal HOV-systeem in regio Eindhoven. Op deze wijze ontstaat een noordelijke tangent in het HOV-netwerk en draagt bij aan een snelle, betrouwbare en robuuste ontsluiting van de stad. Belangrijke locaties zoals Station Eindhoven Airport (Acht), het in ontwikkeling zijnde Brainport Industries Campus (BIC), Eindhoven Airport, GDC/De Schakel en WoensXL zijn dan onderling met HOV verbonden. Deze noordtangent maakt meerdere HOV-lijnvoeringen in de toekomst mogelijk.
120	P+R Gennep Parken 	Hoogwaardig OV	In het zuiden van Eindhoven is een P+R gepland aan de HOV-baan van de Aalsterweg. Daarmee willen we een alternatief creëren voor het autoverkeer dat de stad vanaf de zuidzijde binnenkomt. Zo zorgen we dat de binnenstad de komende jaren niet verder dichtslibt met auto's. Dat heeft positieve gevolgen voor de leefbaarheid in de stad, denk aan veiligheid, geluid en luchtkwaliteit. De P+R Gennep Parken is niet alleen een goed alternatief voor bezoekers en werknemers in de binnenstad, maar deze is ook belangrijk voor de ontsluiting van de campussen die gelegen zijn in het zuiden.
121	HOV2 Aalst-Valkenswaard 	Hoogwaardig OV	Na de aanleg en opening van de nieuwe N69 (Westparrallel) in 2020 is er een goed alternatief voor het autoverkeer dat nu nog door Aalst en Valkenswaard heen rijdt. Dit betekent ook dat de huidige N69 op dat moment heringericht wordt. Dat moet ervoor zorgen dat de kernen aan de weg weer groener, veiliger en levendiger worden. Als onderdeel van deze herinrichting wordt HOV ingepast. Deze HOV-baan sluit aan op de al gerealiseerde HOV Aalsterweg.
122	Airport Shuttle 	Hoogwaardig OV	Om de reizigers tussen station Eindhoven en Airport een snelle en aantrekkelijke busverbinding te geven is in 2013 de Airport Shuttle in exploitatie genomen. Deze directe bus tussen station en luchthaventerminal rijdt 4 x per uur. Reizigers kunnen vooraf een combiticket (trein, bus) boeken.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
123	Verhoging Sprinter-frequenties 	Hoogwaardig OV	Overheden en vervoersmaatschappijen zetten in de regio Eindhoven in op een forse kwaliteitsverbetering van het regionale openbaar vervoer. Het merendeel van alle verplaatsingen vindt plaats vanuit de verschillende kernen in het stedelijk gebied naar de stad. Van deze verplaatsingen met het OV vormen de treinverbindingen de ruggengraat. Nu is de frequentie van de sprinters vaak twee keer per uur. Een hogere frequentie maakt reizen met de trein een goed alternatief voor de auto. Zeker als de capaciteit ook nog vergroot wordt in de drukke periodes. Om de concurrentiekracht van het OV te vergroten en de capaciteit te verhogen, is het nodig om de sprinterfrequentie op te voeren. Tegelijkertijd wordt ook de samenhang met het busvervoer versterkt.
124	Slowlane 	Hoogwaardig OV	De Slowlane is een 32 kilometer lange regionale snelfietsroute die de economische toplocaties in de regio Eindhoven op de snelste en milieuvriendelijkste manier met elkaar verbindt. De snelfietsroute volgt zoveel mogelijk de ecologische hoofdstructuur, waardoor er een aantrekkelijke verbinding tussen economische toplocaties ontstaat. De Slowlane is 4,10 meter breed, voorzien van een bijzondere kleur rood asfalt en dient als "living lab" voor alle organisaties en bedrijven die innovaties en concepten voor fietsinfrastructuur willen testen. De gehele Slowlane moet in 2021 gerealiseerd zijn.
125	Wegenstructuur Brainport Park (zgn. Challenge variant) 	Eindhoven Noordwest	Eindhoven gaat aan de westzijde van de stad een nieuwe verkeersroute realiseren, in samenwerking met gemeente Best, gemeente Oirschot, provincie Noord-Brabant, het Rijk, Eindhoven Airport en het bedrijfsleven. Doel is het verbeteren van de bereikbaarheid van Eindhoven Airport, het Goederen Distributiecentrum (GDC) Acht en het ontsluiten van de toekomstige Brainport Industries Campus (BIC).
126	A58 	Hoofdwegennet	Met het Bereikbaarheidspakket Zuid-Nederland is een integraal pakket ontwikkeld met maatregelen op zowel het hoofd- als onderliggend wegennet ten behoeve van een betere bereikbaarheid van de regio. Eén van de onderdelen in dit pakket is de InnovA58.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
127	MIRT-verkenning A67 Leenderheide-Zaarderheike 	Hoofdwegennet	De A67 is belangrijk voor de bereikbaarheid van Zuid-Nederland en voor het goederenvervoer. Het is een drukke weg waar vooral tijdens de spits problemen met de doorstroming zijn. De weg wordt veel gebruikt door vrachtwagens: circa 25 tot 40% van de voertuigen op de A67 is een vrachtwagen. Op de A67 gebeuren vaak ongevallen wat leidt tot sterke vertragingen. Daarom wordt via een MIRT-verkenning onderzocht op welke manier de doorstroming en de verkeersveiligheid verbeterd kunnen worden. Hierbij wordt speciaal gekeken naar bijdragen die innovatieve technieken op het gebied van mobiliteit en verkeersmanagement kunnen leveren aan een vlotte afwikkeling van het verkeer op de weg. Als dit niet of onvoldoende resultaten oplevert, worden de mogelijkheden tot verbreding verkend.
128	N279 Veghel-Asten 	Hoofdwegennet	Een toekomstbestendige N279 Veghel-Asten is essentieel voor de economische kracht van Zuidoost-Brabant. Ook is de weg belangrijk voor het bereikbaar en leefbaar houden van de regio. In nauwe samenwerking met belanghebbenden worden de mogelijkheden onderzocht voor een vlotte, veilige en slimme N279. Daartoe worden tussen Veghel en Asten toekomstbestendige, ongelijkvloerse aansluitingen gerealiseerd, worden mogelijke omleidingen bij Helmond en Veghel onderzocht en Smart Mobility maatregelen toegepast.
129	MIRT-onderzoek A2 Weert-Eindhoven 	Hoofdwegennet	Op de A2 tussen Weert en Eindhoven staan elke werkdag files. Vooral in de ochtendspits richting Eindhoven. Naast de dagelijkse gebruikers ondervinden de betrokken gemeenten en provincies hiervan de negatieve gevolgen voor de bereikbaarheid van Zuid-Nederland. Ook is er sprake van sluipverkeer, met negatieve gevolgen voor leefbaarheid en verkeersveiligheid in een aantal dorpskernen. De verkeerssituatie op de A2 is daarom onderzocht met een MIRT-onderzoek (opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport van de Rijksoverheid). Op basis hiervan worden mogelijke oplossingsrichtingen bepaald. Daaronder vallen in elk geval een volwaardige derde rijstrook, oplossingen voor het sluipverkeer en Smart Mobility / C-ITS (Connected-Intelligent Transport Systems)-toepassingen.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
130	Probleemverkenning A2 Randweg Eindhoven 	Hoofdwegenet	Uit de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA) van 2017 blijkt dat na realisatie van de deelopgaven InnovA58, N279 en de A67 een samenhangende wegopgave ontstaat voor de Eindhovense ring A2 in combinatie met de A58 en A50. De programmaraad heeft 27 september 2017 besloten tot het opstarten van een probleemanalyse voor de Randweg A2 (meer: https://www.ruimtelijkprogrammabrainport.nl/project/randweg-a2-mirt/)
131	N69 Grenscorridor 	Hoofdwegenet	Het 'grenscorridor N69'-project draait om het vergroten van de leefbaarheid en bereikbaarheid van het gebied van Eindhoven tot aan België en van Eersel en Veldhoven tot aan Heeze-Leende. Er wordt gewerkt aan oplossingen voor regionaal en lokaal verkeer (onder andere de vrachtwagens die door dorpen rijden, sluipverkeer en opstoppingen) en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. In het met vele partijen opgestelde gebiedsakkoord zijn drie onderdelen beschreven: een nieuwe N69 (westparallel), aanvullende maatregelen (nulplus maatregelen) en leefbaarheidsmaatregelen op het gebied van natuur, water, landschap, landbouw en recreatie.
132	Schaalsprong station Eindhoven 	Internationale Verbindingen	Eindhoven werkt aan de ontwikkeling van Internationale Knoop XL. Dit heeft ook consequenties voor het station. Met de verbouwing van station Eindhoven, dat in 2017 voltooid wordt, is met name de toegankelijkheid van de perrons op het kwaliteitsniveau gebracht dat van een station van deze omvang verwacht mag worden. De perroncapaciteit is (net) voldoende om te voorzien in de geplande uitbreiding van het aantal treinen in het kader van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS). Voor het accommoderen van nieuwe internationale treinen en eventuele verdere intensivering van onder meer het sprinternetwerk, is op langere termijn een schaalsprong van het station noodzakelijk. Qua perroncapaciteit, qua toegankelijkheid én qua uitstraling. Dat betekent o.a. extra perrons, een eventuele oostelijke toegang in relatie tot het TU-terrein en een stationsgebouw dat past bij Brainport City. Welke aanpassingen er in de toekomst nodig zijn wordt onderzocht in het kader van Toekomstbeeld OV.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
133	Intercity Eindhoven-Düsseldorf 	Internationale Verbindingen	1e variant: De realisatie van een snellere, verbinding zonder overstap tussen Eindhoven en Düsseldorf is vanaf 2025 reeds mogelijk. Hierbij zijn beperkte investeringen nodig aan de Nederlandse zijde. Het gaat hier om een investering van 10 Miljoen euro ten behoeve van een keerlus bij Best en een aanpassing van het spooreplacement De Tuinen bij Eindhoven. 2e variant: We zetten er op in om na 2030 een snellere IC verbinding tussen Eindhoven en Düsseldorf te realiseren. Hiertoe is een spoorverdubbeling tussen Dülken en Kaldenkirchen noodzakelijk. We zijn met Duitse partijen in gesprek om deze stap mogelijk te maken.
134	Intercity Eindhoven-Heerlen-Aken-Keulen 	Internationale Verbindingen	Een aantal infrastructurele maatregelen gaat in uitvoering (2017 – 2020), mede door subsidie vanuit Europa (28 miljoen). Het alternatief waarbij vanuit Eindhoven wordt doorgereden naar Aachen met één overstap op de trein naar Koln, scoort het beste qua exploitatie resultaat: mede door kostenbesparingen (type materieel, korte omloop, kortere treinen)
135	Intercity Eindhoven-Breda-Antwerpen-Brussel 	Internationale Verbindingen	Voor de realisatie van een snelle, rechtstreekse intercityverbinding tussen Eindhoven en Brussel, is de infrastructuur in Nederland en België feitelijk beschikbaar. Het gaat om het slim combineren van bestaande en toekomstige treindiensten tot een rechtstreekse treindienst. De eerste stap is het creëren van een snelle, cross-platform overstap in Breda tussen de IC Eindhoven-Den Haag en de IC Amsterdam-Brussel (via de HSL). De invoering van deze laatste IC is wederom uitgesteld. Een volgende stap is de realisatie van een rechtstreekse intercity. Een natuurlijk moment hiervoor is de ingang van de volgende vervoersconcessie Hoofdrailnet per 2025. Tijdlijn: <ul style="list-style-type: none"> • Medio 2018: start 1e fase treindienst: start IC Amsterdam-Brussel via HSL. Overstap in Breda. • 2023 realisatie 4 IC's per uur Den Haag-Eindhoven (PHS). Daardoor snelle overstap in Breda mogelijk. • 2025(?) rechtstreekse IC Eindhoven-Brussel.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
136	Multi Purpose Building 	Internationale Verbindingen	Eindhoven Airport vervult een belangrijke functie in Brainport Eindhoven. Vanaf hier zijn we rechtstreeks verbonden met de rest van de wereld. Om de groeiende luchtvaart mogelijk te maken werkt Eindhoven Airport continu aan duurzame uitbreiding van haar locatie. De ontwikkeling van het Multi Purpose Building, op het voorterrein van de luchthaven, past in deze strategie. Het gebouw bestaat uit een 5-laags parkeergarage (800 à 900 parkeerplaatsen). Daaronder zijn commerciële ruimtes voorzien, om bijvoorbeeld plaats te bieden aan horeca, maar ook de ontwikkeling van een OV-busstation. OV-reizigers zullen een comfortabele overstap ervaren op het HOV, die Eindhoven Airport verbindt met station Eindhoven CS en op termijn station Eindhoven Acht (Airport). Met de bouw van het Multi Purpose Building zet Eindhoven Airport een volgende stap in haar groeiambities, die aansluiten bij de ambities van Brainport City.
137	Uitbreiding bestemmingen luchthaven 	Internationale Verbindingen	Brainport Eindhoven is het hart van de hightechmaakindustrie in Nederland. Om die rol te kunnen vervullen en uit te bouwen is het cruciaal dat we verbonden zijn met afzetmarkten en andere innovatieregio's in Europa en de wereld. Daarom streven we ernaar dat de bestemmingen die te bereiken zijn vanaf Eindhoven Airport aansluiten bij het economische profiel van de regio.
229	HOV2 ongelijkvloerse kruising Ring / Montgomerylaan 	Hoogwaardig OV	Op de Montgomerylaan wordt het openbaar vervoer het belangrijkste vervoermiddel. Daarom is hier een HOV-baan aangelegd. Deze weg kruist echter met de ring, waar de auto het belangrijkste vervoermiddel is. Om de doorstroming van beide vervoermiddelen te kunnen garanderen, wordt van deze kruising ongelijkvloers gemaakt.
255	Dommeldal de Hogt 	Landschap en Leefklimaat	Het gebied Dommeldal de Hogt is een groene parel aan de Dommel. Het project is een samenwerking van de gemeenten Eindhoven, Veldhoven en Waalre en wordt ondersteund door Brabants Particulier Grondbezit, Brabant Water, Natuurmonumenten, Provincie Noord-Brabant, Waterschap De Dommel en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO). Sinds de ombouw van de Randweg A2/N2 met een ruime passeerbare onderdoorgang vormt het gebied een groene, recreatieve verbinding tussen het dal van de Boven-Dommel en Eindhoven. Partijen gaan een kwaliteitsimpuls geven aan natuur, water, landschap, land- en tuinbouw en recreatie in het gebied.

ID	Titel	Hoofdpogave	Inhoud
282	P+R Koningshof 	Hoogwaardig OV	
409	District E 	Internationale Knoop XL	Met District E krijgt Eindhoven een stadsentree voor iedereen, met de allure die de stad verdient. Op de begane grond en direct daarboven komt een bruisend, Eindhovens programma dat levendigheid, cultuur en ondernemerschap aan de stad toevoegt. Op straat ervaar je de menselijke maat. Door inrichting met veel groen en water is het verblijfklimaat er heel aangenaam. Naar boven toe vind je in de torens een breed scala aan woningtypes. Van compact tot ruim. Van huur tot koop. En van zeer betaalbaar tot wel wat duurder. In de kroon van de torens is steeds een bijzonder (semi-)publiek programma gaande dat de Brainportregio zichtbaar maakt. Dit alles in drie ranke torens van circa 158, 110 en 76 meter hoogte die met een fraai silhouet het stationsgebied onmiskenbaar in de skyline van de stad markeren. De torens krijgen binnen een duidelijk familieverband een onderscheidende vormgeving en aankleding.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIIJK GEBIED!